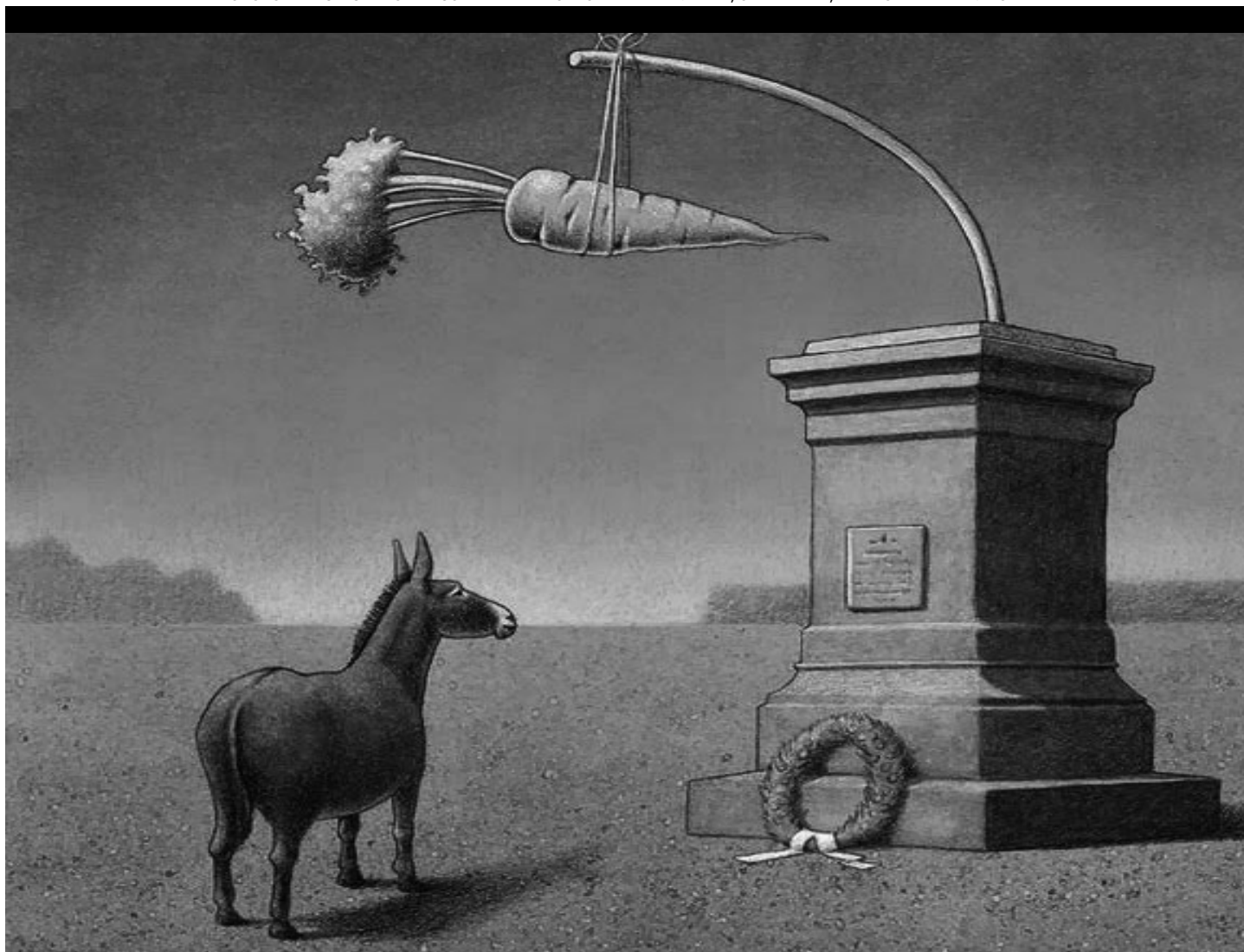

INDIJANEZ

OBČASNIK KULTURNEGA DRUŠTVA MLADINSKI CENTER INDIJANEZ, ŠTEVILKA 7, MAREC-APRIL-MAJ 2014

INDIJANIZMI

O sveže zamesenem portalu Pekarna. TV ter novi grafični podobi društva. Pa pogled na obnovo Pekarne...

UPERJENO

Predstavitve globalnega projekta Venus. Preberite tudi o Sosedski stranki, ki jo nevede morda podpirate tudi sami...

UJETO

Razglabljanje o pohodu nutrientov in o težavah sodobnega prehranjevalca ter primerjava med Japonsko in Slovenijo na področju spolnosti...

PO TOKU

Osebno-izpovedna pripoved o preživljanju prostovoljske službe v Gani...

IZ SMERI

Nekonvencionalne zgodbe, skoraj neverjetne. Tudi tokrat smo jih zlahka nabrali...čudimo se skupaj...

MEŠANO

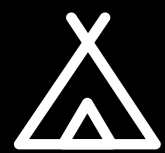
Dvojna porcija t.i. DIY projektov za spretno, voljne roke. Pomlad vabi k novim projektom!

PREBERITE SE:

▪ GLASBENE NOVIČKE ▪ OBNOVA PEKARNE ▪ PEKARNA.TV ▪ PROJEKT VENUS ▪ SOSEDSKA STRANKA ▪ VSE NAJBOLJŠE MARŠ ▪ EVS GANA ▪ DO IT YOURSELF ▪ DOGODKOVNIK ▪ (H)RANA SODOBNIH PREHRANJEVALCEV ▪ PUNK ROCK SCENA ▪

INDIJANEZ OSTAJA NECENZURIRAN & NELEKTORIRAN. LISTANJE IN BRANJE NA LASTNO ODGOVORNOST. PREBERI IN PODAJ NAPREJ. KOPIRANJE DOVOLJENO. KOPIRANJE ZAŽELENO. PREBERI IN PODAJ NAPREJ.

PEKARNA.TV SVEŽE ZAMESENO IN ZAPEČENO

PEKARNA.TV
WWW.PEKARNA.TV

Pekarna.Tv (www.pekarna.tv) je spletni portal video vsebin, namenjen ozaveščanju in informiranju. Idejno smo si zadali vsebinsko usmerjenost, ki dokumentira alternativne življenjske sloge, družbene komentarje, kritike, izpostavlja različne lokalne problematike, primere dobrih praks ter opozarja na anomalije in nepravilnosti v družbi. Hkrati Pekarna.TV javnosti nudi dostop do dokumentarnih video zapisov o vsebinah kulturno-umetniških programov in prireditev v naši organizaciji (torej kot Kulturnega društva Mladinski center Indijanez), ter ostalih kulturno-umetniških dogajanjih v Pekarni in širše. Namen Pekarna.TV je vzpodbujati kritično mišljenje, solidarnost, enakopravnost, svobodnjaški duh, promovirati aktivno družbeno participacijo ljudi in dokumentirati lokalno kulturno-umetniško sceno. Ali nam bo to uspelo bo pokazal čas.

Pekarna.Tv je sestavljena iz posameznih, vsebinsko ločenih programov. Videovsebine nastajajo pod našim okriljem, kar pa ne pomeni, da nismo odprti za predloge, scenarije, namige, sprejemamo tudi prostovoljce, ki bi jih zanimalo sodelovanje (pri čemer jim ponujamo zanimivo delo v ekipi in tehnično opremo).

Temelji Pekarna.Tv slonijo na svobodnem pretoku informacij, neodvisnemu poročanju in odprtosti za različna mnenja in poglede. Še posebej se bomo zavzemali za tiste družbene miljeje in skupine, ki so socialno ali kako drugače ogrožene, marginalizirane ali v drugih medijih potisnjene v ozadje.

Vsebina Pekarna.Tv se bo formirala sproti in je še v povojih - zato strpo! Mogoče je, da bo v toku razvijanja Pekarna.TV kakšen kanal, ki je trenutno predviden odpadel ali pa se bo dodal kak nov program.

Trenutno portal sestavlja osem programov (kanalov, če želite):

Program **Zažgano** je namenjen komentarjem, kritikam, humornemu razkrivanju resnic, prikazovanju banalosti, alternativnih prijemov in delovanj posameznikov in organizacij, itd. Pazite, vroče!

Program **Recepti** vam v obliki krajših, nazornih in humornih prispevkov ponuja raznolika navodila in nasvete - pa naj gre za to kako udomačiti računalniško miško, kje najti štiriperesno deteljico pozimi, česa ne početi v javnosti s spenjalkom, kako ustvariti lasten plesni gib, o čem se pogovarjati s kaktusom, da bo cvetel, kako uspešno menjati čakalno vrsto ... in kar je še podobnih neprecenljivih modrosti, ki omogočajo preživetje v vse bolj kaotičnem svetu.

Program **Muzika** dokumentira glasbeno-koncertna dogajanja v Pekarni in v širšem okolju dežele Slovenije. Običajno gre pri muziki za harmonično urejeno in oblikovano zaporedje tonov in ritmov, program Muzika pa pod svoje okrilje sprejema tudi manj urejene in uniformirane glasbene zvočne koncepte in eksperimente. Spučajte ušesne kanale - program Muzika se posluša na glas!

Program **Prežvečeno** je dokumentarni program. Dokumentiramo, in s tem odpiramo in razkrivamo bolj ali manj pereče teme in problematike ter tako preprečujemo zatiskanje oči pred resnico in prehitro goltanje nerresnic. Program se osredotoča tudi na primere dobrih praks in dokumentiranje urbanega življenja, še posebej tistega alternativnih vrst, da vonji in okusi po njih ne potonejo v pozabo. Prežvečite, preden pogoltnete. Dober tek!

Program **Kvas** po vsebini združuje aktivistične, proaktivne videoposnetke, ki pozivajo k spremembam v družbi, k vpletenosti v dogajanje v globalnem in lokalnem okolju, k odgovornemu ravnanju, h kritičnemu mišljenju ter predstav-

ljajo samoorganizacijo družbe in posameznikov.

NAGRADNI NATEČAJ

KDO HOČE BITI PEK?

Navodila v obliki zabavnega videoposnetka si lahko ogledate na naslovu: <http://www.pekarna.tv/sl/kdo-hoce-biti-pek-alternativa>

Kot želi razložiti maestro (v videu), preden mu nesrečniku odpadejo brki, je alternativa lahko marsikaj, na primer naš medijski kanal, misli, akcije, humor, vzgoja, umetnost, oblačilni stil, arhitektura, zdravljenje itd.

Tema ALTERNATIVA je torej široka, natečajnike spodbujamo, da se je lotijo čim bolj inovativno in brez omejitev.

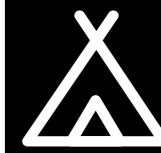
Prispevke, ki naj bodo daljši od 30 sekund in krajši od 5 minut (posneti pa so lahko s kamero, fotoaparatom ali mobilnim telefonom) sprejemamo v obliki povezav (kar pomeni, da morajo sodelujoči video naložiti na poljuben »File-Sharing« sistem (npr. weTransfer) oz. na splet in nam posredovati povezavo do videa na email naslov: tv@pekarna.tv

Rok za oddajo video posnetkov je 1.april 2014 (bo pa najbrž podaljšan - prosimo pišite nam, če že snemate in vam je rok prekratek).

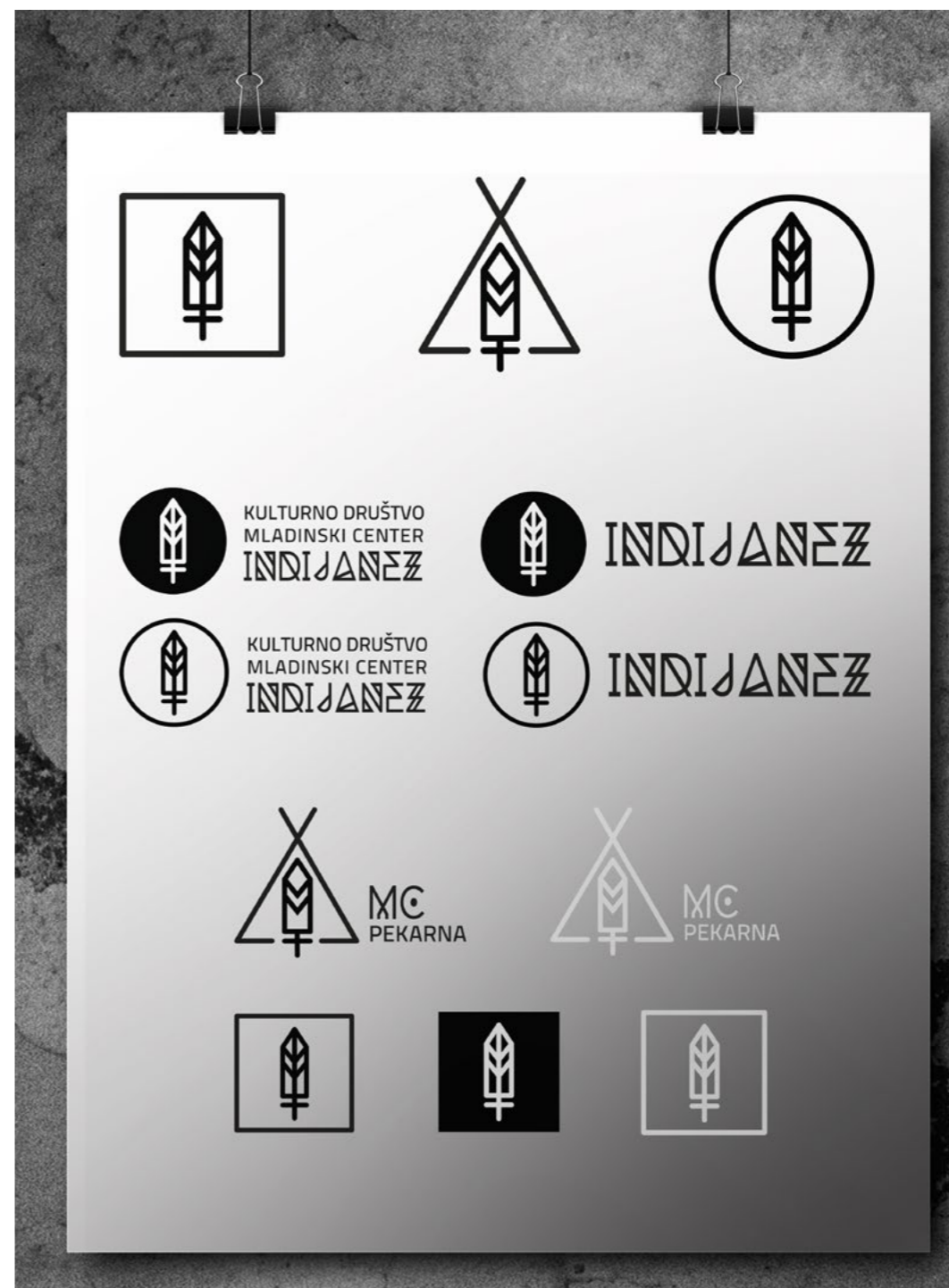
Prispeli posnetki bodo nato na ogled do predvidoma 1. maja, ko bo najbolj domiselni oz. začinjen video po oceni gledalcev Pekarna. TV prejel nagrado - GO PRO HERO kamero.

Bodite domiselni uporabite opremo, ki jo imate, ne komplirajte kjer ni potrebno - ustvarjajte in k sodelovanju povabite prijatelje in znance. Nestrpo pričakujemo vaše prispevke - surove ali hrustljivo zapečene.

TV@PEKARNA.TV

NOVA VIZUALNA PODOBA OSNOVNI LIKI IN PERO

Kulturno društvo Mladinski center Indijanez ima odslej novo celotno grafično podobo. Indijanca, ki se je nekoliko slabše odrezal v manjših dimenzijah zamenjujejo enostavni, minimilistični znaki. Jedro podobe predstavlja stilizirano pero, ki se pojavlja kot osnovni element v treh logotipih, ki se razlikujejo po osnovnih geometrijskih likih.

Krog simbolizira društvo kot povezano celoto. Logotip ima dve različici - polno in prazno, ki se lahko uporabita tudi kot negativ. Klub MC Pekarna predstavlja iz trikotnika izhajajoč šotor, ki simbolizira prostor. Peresu manjka navpičnica, tako da lahko z nekaj domišljije v peresu najdemo črki M in C (zasukano za -90 stopinj). Logotip občasnika INDIJANEZ os-

taja enak - pero, ki v tem primeru ne simbolizira peresa iz indijanske perjanice pač pa pisalno pero, ki ga obdaja kvadrat. Logotipa za društvo in občasnik bosta uporabljena kot polna lika. Barve so črne ali bele (pozitiv ali negativ - odvisno od podlage). Grafično podobo je oblikovala Barbara Muraus.

ČITALNICA POD TRAMOM

Čitalnica na podstrešni galeriji v MC-ju (aka klubu MC) - vas vabi v primež besed.

Knjig ni dovoljeno odnašati, za branje izven čitalnice npr. zunaj na terasi pa prosimo seznanite osebje MC-ja. Čitalnica ponuja v leposlovje v slovenskem, angleškem in nemškem jeziku, znanstveno fantastiko, kriminalke, nekaj nobelovcev, kanček vojne literature, knjige o umetnosti, poezijo in filozofijo ter potopise, anarhistično oz. družbeno kritično literaturo, izbor revij in zajetno zbirko stripov. Bralno zbirko bomo nadalje dopolnjevali in izpopolnjevali, zato vabljeni vsi, ki imate doma kakšno knjigo, revijo ali strip, ki bi ga želeli podariti, da ga prinesete v čitalnico in prispevate k njeni širini in teži polic. Iskrena hvala. Čitalnico omogoča tudi bukvarna Ciproš.

RAZSTAVIŠČE LUBADAR

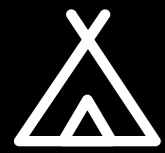
Razstavišče LUBADAR se nahaja tretjem nadstropju stavbe Lubadar v Pekarni. Obsega preko 400 m² visoke mansarde. Prostor je obdan z manjšimi okni, ki jih zakrivajo polkna, dostop pa je urejen po širokem stopnišču.

K uporabi prostora vabimo vse, ki bi želeli pripraviti razstavo, performans, delavnico ali kakšno drugo mirno dejavnost, ki je primerna za to lokacijo.

RAZSTAVIŠČE MC

Razstavišče MC je sestavljeno iz 8 izložbenih mest B1 formata (1000 x 700 mm) in se nahaja v južnem delu kluba, pod galerijo. Vitrine so osvetljene od zgoraj z diskretno razsvetljavo. Prostor je zaradi klubske dejavnosti dobro obiskan, razstavišče pa se nevsiljivo združuje z ambientom kluba.

ČE ŽELIŠ RAZSTAVLJATI, PRIPRAVITI PERFORMANS ALI NA KAK DRUG NAČIN KORISTITI PROSTORE, POŠLJI EMAIL Z OPISOM NAČINA UPORABE NA: OFFICE@KLUB-MC.SI

OBNOVA PEKARNE KULTURNO PRESERAVANJE

Pekarna ... Česa vse že ni doživela v svojem kulturno reinkarniranem življenju?! Kot današnja mladina, rojena v gladiatorske čase. Čeprav, tudi v časih rimske republike in njenih senatorjev, ki po sektaštvu, razvratu in korupciji spominjajo na poslance in poslanke slovenske republike, je kdaj kdo dobil palec gor, če se je le boril in pokazal hrabrost. Danes pač ni več tako, danes ni milosti. Ekonomija je kruta. In ekonomija narekuje ukrepe. Narekuje gradnjo in trošenje sredstev, ki bi jih kdo lahko izbrskal iz kakšnega evropskega sklada. Milijoni so bili v igri, ko je šlo za prenovo Pekarne, evropski skladi za sanacijo tovrstnih kulturnih inštitucij so bili odprti. In Pekarnarji tudi, ker smo došli, da morajo stavbe preživeti naše generacije in tudi prihajajočim omogočiti to, kar smo si pred dvemi desetletji omogočili mi, večinoma v lastni režiji. Pekarna oziroma njeni uporabniki smo vstali iz nič, iz kaosa in krize, kot Feniks, potem, ko se je zamenjal sistem, in z lastnimi idejami in energijo smo vdahnili Pekarno namesto vonja po zatohlem propadu vonj po idejah in kulturnih dogajanjih. Torej ni, da Pekarnarji ne bi vedeli kaj v zatognjenih časih, kako skozi krize, kaj s Pekarno, in ne bi imeli idej in načrtov zanjo. Težko smo se sicer dogovorili med seboj v zvezi z obnovo Pekarne, uporabniki,

še posebej pod pritiskom rokov, ki so se v režiji MOM skrčili na (pre) kratke, a je šlo. Kar nekaj vročih debat je bilo potrebnih v zvezi z obnovo med uporabniki, ker smo zavezani kulturi, ne politikantstvu, s čimer smo imeli opravka, ker so na drugi strani stale ustanove, ampak poenotili smo se za obnovo ob misli na dotrajane in propadajoče zgradbe v katerih ustvarjamo. Sumili smo sicer, poznavajoč sistem, da bodo s prenovo občinarji hoteli zadušiti duh neodvisnosti v temu kulturnemu kompleksu, ampak misel na streho, ki ne pušča nad glavo je bila močnejša, pa smo sprejeli nekaj kompromisov, a si ob tem vsaj na papirju zagotovili avtonomijo upravljanja. In potem klasika. Nekje tam zgoraj, in usnjenih naslonjačih na MOM, kjer se je stvar zaustavila. Kdo je kriv? Pekarnarji vsekakor ne. Pekarnarji pečemo naprej z nezmanjšanim tempom. Namesto kruha rajši strežemo kulturo, ker za kruh in igre naj poskrbi država, republika, če kaj takega sploh obstaja, glede na to, da svet danes vrtijo bančni skladi in multinacionalke, za rajo pa se ne briga skoraj nihče. Ta prezra raja smo očitno tudi ustvarjalci in obiskovalci Pekarne, ki bivamo v njej pogrezneni v temo, hlad in vlago kot zombiji. Taka je stvar videti vsaj na videz. Infrastruktura

je takšna. Dotrajana, rušeča se in propadajoča. V vsakem prostoru pa gori ogenj in sveti luč. Pekarnarji ustvarjamo, učimo sebe in druge in se zabavamo na svoj način, v dotrajanih, rušečih se in propadajočih stavbah. Zanima me le, kje so zdaj visoko leteče obljube MOM o obnovi? Več kot očitno so letele previsoko, kot lkar, ki so se mu stopila krila, in so pristale na realnih tleh. Pekarna seveda ne potrebuje blišča, ki so ga kot arhitekturni projekt občinarji še pod komando bivšega župana, potem pa tudi njegov naslednik G. Fištravec in njegova suita želeli prodati skladom mačhe Evrope. Pravzaprav bi se uporabniki Pekarne, zagotovo vsaj jaz, nemalo sramovali, če bi se za obnovo porabilo predvidene milijone, vsaj v teh časih, ko raji inštitucije in gospodarstvo zategujejo pasove na vsakem koraku. Tovrstne milijonske kulturno-gradbene investicijske prakse so se v Mariboru itak razgale kot najbolj prefrigana vrsta korupcije. Korupcije kulture namreč, ali pa kulturne korupcije, kakor vam je ljubše. Da je Maribor EPK oziroma Evropska Prestolnica Korupcije ni več zgolj naslovnica neke revije, temveč preprosto dejstvo, upam da kmalu tudi sodno procesuirano. Ali se še spomnite koliko bi bilo potrebnih cekinov, da bi po maxi-

kulturni viziji maxikulturnega gospoda Tomaža Pandurja Mariborčani dobili popolnoma nov, maksimalno poglobljen in poduhovljen pogled samih nase, tam odzgoraj, z dravskega obrežja, kjer naj bi zgradili MAX? Recimo 20-30 milijonov, kak milijonček gor ali dol, raje pa seveda gor, ker provizije so visoke, treba bi bilo namreč podmazati stroj oziroma koleščke v njem. In kdo naj bi gradbeno izvedel projekt? Taisto podjetje, ki naj bi obnovilo Pekarno? Tu nekaj pošteno smrdi, in to ne od včeraj. Vsaj meni. Ko sem v nekdanjih maxikulturnih EPK-jevskih časih v medijih videl mariborsko ekonomsko-kulturno smetano, beri kvazi elito, kako se jim cedijo slino ob veliki luknji v zemlji, ob tem, ko si namesto stare porušene socialistične fabrike, kjer so ljudje z od dela umazanimi rokami ustvarjali presežke, in ki je nekoč stala na mestu, kjer je bila in še vedno je tista velika zevajoča luknja, predstavljajo palačo ekskluzivne kulture, marmor in medeninaste kljuke, ki se jih bodo dotikale njihove brezmadežne roke, ko bodo morali na klozet zaradi preveč popitega šampanjca in polizane smetane, sem si mislil, da je perverzija dosegla višek in da mora Babilon zagoreti. Na srečo Mariborčani ne bodo rabili plačati MAX-imalnih milijonov, da bi z Dravskega nabrežja lahko uzrli sebe na poseben način, kot si je to zamislil gospod Pandur. Da bi nase lahko pogledali malce zviška, kakor gleda pastir zabite ovce, s tem, da bi v primeru realizacije omenjenega projekta ovce lahko opazovale ovce, med tem, ko bi pastir že oprezal za kakšno novo čredo, ki jo je šele treba nategniti. Na srečo je prišla kriza. In na srečo meni osebnostno ne bo treba izvesti diverzije

NA SREČO MARIBORČANI NE BODO RABILI PLAČATI MAX-IMALNIH MILIJONOV, DA BI Z DRAVSKEGA NABREŽJA LAHKO UZRILI SEBE NA POSEBEN NAČIN...

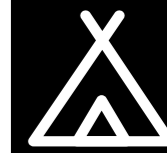
**GESAR JE GOL!
PARDON, MI, DRŽAVLJANI IN
DRŽAVLJANKE SMO GOLI. IN
BOSI.**

nad tovrstnim obeležjem očitne kulturne korupcije in elitizma. To potem namreč ne bi bila kakšna repriza Vojne in miru, istoimenskega gledališkega projekta g. Pandurja, ki mu je poleg tega, da je bil Kanglerjeva maximaskota, ki naj bi prepričala neprepričane, omenjena predstava bila stranski EPK projekt, takorekoč drobiž. Potem bi to bila zgolj vojna, in to v moji režiji. Vojna kulturni korupciji. Za le dober evro kolikor bi me stal bencin za molotov koktajl s katerim bi, če bi imel kaj jajc, v stilu Frančka Piromančka in v imenu prinašalca luči Luciferja počastil MAX z ognjem, in ne za parsto tisoč evrov kolikor je stala Vojna in mir G. Pandurja.

Ja, lepo je bilo biti umetnik, še posebej v Mariboru, pa naj danes, ko so malhe prazne kateri, ki si ob EPK-ju ni vsaj malo, seveda zelo kulturno, omastil brkov pri koritu, kaj reče. Če bo treba kak cekin ali dva vrniti, ker so se gospoda kulturniki malce preveč, a seveda zelo kulturno razmetavali s podarjenim denarjem, pač nič hudega. Po vzoru pripravljivo zavoženih bank in njihove naslednice slabe banke lahko ustanovijo slabo EPK, pa naj ona poskrbi za malenkosti. Ja draga raja, nekaj je gnilega v nekdanji evropski kulturni prestolnici tej! Najbolj zaudarja iz inštitucij kot so MOM, NKBM ali ostankov EPK, in seveda propadlih gradbenih podjetij, kar celo slepemu pove, kje so dihurjeva gnezda in kaj je to koruptivna sprega politike, bank, gradbeništvu in kulture, v mariborskem primeru EPK in še katerega velikobudžetnega mestnega kulturnega projekta. In če ste že bili slepi, ali vsaj malce zaslepljeni od egotripa in preteklega »blišča«, občani in občanke, za začetek prezačimo naše okolje in ne dovolimo, da v bodoče v našem mestu spet zaveje vonj po bedi, pa naj bo še tako kulturna in na videz omi-

kana in sijoča. Potem pa bo počasi treba zares odpreti oči in reči; Cesar je gol! Pardon, mi, državljani in državljanke, smo goli. In bosí. Med tem, ko se pol odstotka Slovencev in Slovenk obmetava z milijoni.

Kar se mene tiče bom takoj, ko bo kaj cekina viška v žepih, za obnovo prostora v Pekarni, ki ga imam v uporabi, kupil nekaj desk in žebeljev, pa malo izolacije, kak nov kabel za elektriko in par oken. Če bodo sosedi za, pa napeljem še vodo v stavbo, da bi si v prihodnje lahko nalili čiste vode, in uredimo klozet, vsaj za punce, da ne bodo sredi vajrabile hoditi na WC ... domov? Ker upati na pomoč inštitucij, če nisi pri koritu, se zdi kot prosjačiti za drobiž na ulici. In še tega je treba nekoč vrniti. Kar pomislite na takoimeno socialno podporo. Je to socialna podpora ali socialno posojilo, če država družini pokojnega ali pokojne, ki je kdaj dobil/a kakšno socialno podporo, ker ni imel/a za kruh, po preprosti izposojevalski računici vzame zapuščino v obliki dediščine, četudi je ta zgolj streha nad glavo in tako pokojnikove dediče živče pod njo naredi za brezdomce? In to ob vseh praznih zgradbah, ki propadajo brez življenja? Kakšen zakon je to? Zakon močnejšega? Zakon tistega, ki žre šibkejše? Je to kanibalski zakon? Ali hijenski zakon? Mogoče je to zakon lačnih prašičev? Zdi se mi, kaj zdi, vem, da je to načrt narejen v parlamentarnih in direktorskih naslonjačih. To je legalen oziroma zakonsko podkrepjen načrt, ker kjer so poslanci, poslanke in poslovneži, so tudi sodniki, tožilci in odvjetniki zraven, kako vzeti raji še tisto malo, kar so z delom in krediti ustvarile in jim zapustile generacije njihovih prednikov, pa da se sklone krog in končno spet pristanemo v sužnjelastništvu. Ker za večino mladih, ki namesto, da bi delali za pošteno plačilo delajo za drobiž ali brezdelni gledajo v zrak, ni več kreditov. In tako tudi ni in ni kredita za Pekarno, vsa ta leta, da bi jo obnovila mesto ali država. Najbrž bi faraonom tam zgoraj, vladajočim iz naslonjačev, bolj ustrezalo deložirati tudi Pekarno, kot deložirajo ubogo rajo iz nji-

bovni domov, da bi potem malce špekulirali z izpraznjenimi zemljišči in nepremičninami? Sej ni važno, če jih potem nihče ne kupi in uporablja, če propadajo ali če zgradbe porušijo in potem sredi mesta zijajo luknje, kot da je šele včeraj Hitlerjeva aviacija zbombardirala Maribor. Ali pa se sredi mesta lahko čudiš nedokončanim postapokaliptičnim betonskim zgradbam, ki mrtve razpadajo med nami, še živimi, med katerimi je marsikdo brez doma, nekateri pa tudi brez navadne strehe nad glavo.

Ja, ekonomija je kruta. Ne pozna usmiljenja. Tudi prazna nepremičnina namreč dobro izgleda precenjena v finančnih bilancah kapitalistov. Po celem svetu je isto. Pohorci, ki so daleč od državnega parlamenta in so zato zdravo misleči ljudje pravijo; Pomagaj si sam in bog ti bo pomagal. Niti z besedo ne omenjajo občin, države ali evropskih skladov, ki bi jih bilo treba počrpati, kot se je nekoč slikovito izražal bivši mariborski župan, retorika pa je domača tudi zdajšnjemu, le da bi on črpal sredstva iz kitajskih, arabskih ali ruskih globokih žepov. Zato upam, da bom kmalu zaslužil dovolj cekina za material, da materialno pomagam sam sebi, pa potem čakam še na morebitno božjo intervencijo, če ta pride, ker druge nima smisla čakati. Tudi če je imel Nietzsche prav, ko je rekel, da je bog mrtev, in mi vsemogočni ata potem, ko bom začel z obnovo ne bo z nebes prišel pomagat zabijati lat ali priklapljati elektrike, bom pač z lastnimi močmi poizkusil narediti kaj koristnega, uporabnega, revitaliziranega in recikliranega, da bosta v prostoru močnejše zagorela luč in ogenj. Če nas bo več stopilo skupaj k prenovi Pekarne kot celote, če prebrskamo deponije z odpadnim materialom zrelim za reciklažo in našicamo par donatorjev, ki bi priskočili na pomoč tam kjer sami ne bi zmogli, kot v svetlem primeru Mladinskega Centra Mengeš, ki je v pomanjkanju državnih in občinskih sredstev kar sam poskrbel zase in s skupnimi močmi so prostovoljno, udarniško obnovili svoje prostore, itak ne potrebujemo nič več drugega kot voljo in občutek medse-

bojne solidarnosti in povezanosti. Sicer pa menim, da bi vsi državljani in državljanke, še posebej pa tisti, ki ste že, ali žal še morda bomo ostali brez strehe nad glavo, NUJNO morali zaskrbovati ali po domače zapesti zapuščene državne in občinske prostore, jim vdahniti duha življenja in tako prostorom vrniti namen javne uporabe, sebi pa dostojanstvo in streho nad glavo. To je lahko prvi korak zdrave državljanske zavesti, prvi korak k vračanju ljudem, kar je njihovega, oziroma našega.

Za začetek torej okupirajmo prazne državne in občinske prostore! In poskrbimo zanje – sami! Ker itak so NAŠI! Še naši, zaenkrat. Verjetno namreč ni daleč trenutek, ko bodo v imenu nacionalnih interesov foteljašice in foteljaši do konca denacionalizirali in privatizirali vse kar je še našega, nacionalnega, tvojega in mojega. Vsaj takrat upam, da bo napočil čas za splošno ljudsko revolucijo mišljenja in delovanja, prevzem oblasti od politikov in vzpostavitev DEJANSKE, ljudske demokracije. Ja, upam, da bo kmalu prišel čas, ko bomo državljani in državljanke spremenili zakone tako, da bomo po njih lahko dostojanstveno živeli in ne zaradi njih bili prisiljeni životariti, lopove pa preprosto pospravili na hladno.

MITJA TRATNIK

TUDI ČE JE IMEL NIETZCHE PRAV, KO JE REKEL, DA JE BOG MRTEV, IN MI VSEMOGOČNI ATA POTEM, KO BOM ZAČEL Z OBNOVO NE BO Z NEBES PRIŠEL POMAGAT ZABIJATI LAT ALI PRIKLAPLJATI ELEKTRIKE, BOM PAČ Z LASTNIMI MOČMI POIZKUSIL NAREDITI KAJ KORISTNEGA, UPORABNEGA, REVITALIZIRANEGA IN RECIKLIRANEGA, DA BOSTA V PROSTORU MOČNEJE ZAGORELA LUČ IN OGENJ.

PROJEKT VENUS

ONKRAJ POLITIKE, REVŠČINE IN VOJN

PROJEKT VENUS JE ORGANIZACIJA, KI PONUJA IZVEDLJIVE NAČRTE ZA DRUŽBENE SPREMEMBE, NAČRTE, S KATERIMI BI DOSEGLI MIROLJUBNO IN TRAJNOSTNO GLOBALNO CIVILIZACIJO

Projekt Venus je organizacija, ki predlaga izvedljiv načrt socialnih sprememb v smeri miroljubne in trajnostne globalne civilizacije. V tem alternativnem sistemu bi bile človekove pravice način življenja in ne zgolj črke na papirju. Organizacija ima sedež v mestu Venus na Floridi, kjer se nahaja 9 hektarov velik raziskovalni center. Če pogledamo obseg izzivov, s katerimi se naša civilizacija danes sooča, lahko sklepamo, da je že skrajni čas da ponovno preučimo naše vrednote ter da razmislimo in ocenimo nekatere predpostavke, s katerimi kot družba živimo. Ta samoanaliza pod vprašaj postavi samo bit tega, kaj pomeni biti človek, kaj pomeni biti del "civilizacije" in katere odločitve lahko sprejmemo danes, da bi vsi prebivalci tega sveta uživali blaginjo. Trenutno imamo na izbiro zgolj peščico možnosti. Odgovori iz pre-

teklosti niso več relevantni. Sicer lahko nadaljujemo s sedanjim početjem, ki je zasnovano na zastarih navadah obnašanja in načinih razmišljanja, a s tem ogrozimo našo lastno prihodnost. Lahko pa uporabimo nov sistem vrednot, ki so za nastajajočo družbo relevantne. Izkušnje nam povedo, da je človeško obnašanje moč spremeniti, tako v smeri konstruktivnih kot tudi destruktivnih dejavnosti. Projekt Venus se ukvarja z vprašanjem, kako tehnologijo in vire uporabiti na pozitiven način, ki bo ljudem in planetu prinesel maksimalno dobro, ter z iskanjem novih načinov razmišljanja in življenja, ki poudarjajo in se veselijo neizmernega potenciala človeškega duha. Že danes imamo na voljo načine, da oblikujemo in zgradimo prihodnost, ki bo tega potenciala vredna. Projekt Venus predstavlja pogumno novo pot za človeštvo, ki vključuje celovito preoblikovanje naše kulture. Kar sledi ni poizkus napovedovanja prihodnosti, temveč le opis tega, kar bi se lahko zgodilo. Odgovornost za prihodnost je v naših rokah in je odvisna od odločitev, ki jih sprejmemo danes. Najpomembnejše sredstvo, ki ga imamo, je naša iznajdljivost. Medtem ko socialni reformatorji in "think tank-i" formulirajo strategije, ki popravljajo le površinske simptome, ne da bi se dotaknili os-

nov socialnega obnašanja, se s temi problemi projekt Venus ukvarja drugače. Čutimo, da se današnjih problemov ne da rešiti znotraj ogrodja obstoječega političnega in monetarnega sistema. Da bi dosegli zadostne spremembe, bi trajalo povsem predolgo. Po vsej verjetnosti bi bile potrebne spremembe na koncu tako izmalicene in zvodenele, da bi jih komaj opazili. Projekt Venus predstavlja alternativno vizijo trajnostno naravnane nove svetovne civilizacije, ki bi bila drugačna od kateregakoli sistema, ki je kdaj obstajal. Čeprav je ta opis zelo zgoščen, je zasnovan na letih preučevanja in eksperimentiranja mnogih ljudi iz veliko znanstvenih panog. Projekt Venus predlaga svež pristop, ki je posvečen človeškimi in okoljskim skrbem. Gre za dosegljivo vizijo svetle in boljše prihodnosti, ki je ustrezna časom, v katerih živimo, in ki je praktična in izvedljiva, za vse ljudi tega sveta. Projekt Venus poziva k neposrednemu pristopu k preoblikovanju kulture, v katerem so vojne, revščina, lakota, dolгови, uničevanje okolja in nepotrebno človeško trpljenje ne zgolj nekaj, čemur se je moč izogniti, temveč nekaj, kar je popolnoma nesprijemljivo. Ena osnovnih predpostavk projekta Venus je, da skupaj delujemo v smeri ideje, da so naravni viri skup-

ČUTIMO, DA SE DANAŠNJIH PROBLEMOV NE DA REŠITI ZNOTRAJ OGRODJA OBSTOJEČEGA POLITIČNEGA IN MONETARNEGA SISTEMA.

VPRAŠALISO ME, "SI PAMETEN MOŽ, KAKO TO, DA NISI BOGAT?". ODGOVORIL SEM: "VI STE BOGATI, KAKO TO, DA NISTE PAMETNI?" - JACQUES FRESCO -

ZASTAREL MONETARNI SISTEM

Sistem zasnovan na denarju se je razvil že stoletja nazaj. Vsi svetovni ekonomski sistemi – socializem, komunizem, fašizem in tudi tako opevan sistem podjetništva, ohranjajo socialno razslojenost, elitizem, nacionalizem in rasizem, ki so zasnovani predvsem na ekonomskih razlikah. Dokler se v socialnem sistemu uporablja denar ali menjava, bodo ljudje in narodi iskali načine, da ostanejo v ekonomski konkurenčni prednosti pred drugimi. Kadar jim to ne uspeva s trgovanjem, se zatečejo k nasilju. Dandanes še vedno uporabljamo te zastarele metode. Naš trenuten monetarni sistem ni sposoben zagotavljati visokega standarda za vse, niti ne zmora zagotoviti zaščite okolja, saj je glavni motiv dobiček. Strategije kot so odpuščanje in odmetavanje strupenih odpadkov se izvajajo prav zato, ker povečajo dobičkonosnost. S prihajajočimi avtomatizacijo, kibernacijo, umetno inteligenco in outsourcingom bo vse več ljudi nadomeščenih s stroji. Posledica bo, da bo vse manj ljudi zmognih kupo-

vanja dobrin in storitev, četudi bo naša zmožnost produciranja obilja še vedno obstajala. Naš trenuten zastarel sistem je nezmožen aplicirati pravih prednosti današnjih inovativnih tehnologij na način, ki bi prinesel največ dobrega vsem ljudem in odpraviti nepravilnosti, ki je vsiljena tako mnogim. Naša tehnologija drvi naprej, oblika naše družbe pa ostaja relativno statična. Z drugimi besedami – spremembe kulture ne sledijo spremembam tehnologije. Danes pa imamo možnost produkcije dobrin in storitev v obilju, za vse. Zaradi hlastanja po dobičku danes, žal, znanost in tehnologija ne služita doseganju največjega dobrega, saj se učinkovitost proizvodnje namerno zmanjšuje. Na primer, EU in ameriško kmetijsko ministrstvo plačujeta kmetom subvencije, da le-ti pridelujejo manj pridelkov in ne pri maksimalni kapaciteti. Monetarni sistem je nagnjen k zaviranju uporabe metod, za katere vemo, da bi najbolj služili interesom ljudi in okolja. V monetarnem sistemu kupna moč ni povezana z našo zmožnostjo produkcije dobrin in storitev. Na primer, računalniki in DVDji so v času depresije še vedno na prodajnih policah, neprodani avti pa na parkiriščih trgovcev, le da večina ljudi nima dovolj denarja, da bi si jih lahko privoščili. Zemlja je še vedno enaka kot prej; le zastarela pravila igre so taka, da povzročajo razdor, odrekanje in nepotrebno trpljenje. Monetarni sistem se je razvil pred mnogimi leti kot orodje za nadzor

človeškega obnašanja v okolju z omejenimi viri. Danes denar ne usmerja ekonomije v smeri koristi širše javnosti, temveč v korist tistih, ki so lastniki ni nadzorniki kapitala.

GOSPODARSTVO, OSNOVANO NA VIRIH

Vsi socialni sistemi, ne glede na politično filozofijo, verovanja ali navade, so na koncu odvisni od naravnih virov, torej čistega zraka in vode, obdelovalnih površin in potrebne tehnologije ter ljudi, ki zagotavljajo visok standard življenja. Povedano preprosto – ekonomija zasnovana na virih uporablja obstoječe vire namesto denarja in zagotavlja nepristranski način za razdelitev teh virov na najbolj učinkovit način za celotno populacijo. Je sistem, v katerem so vse dobrine in storitve na voljo brez uporabe denarja, kreditov, trgovanja ali katerekoli druge oblike dolžništva in služnja. Na Zemlji je obilje virov; današnja praksa razdeljevanja virov čez monetarne postopke je nerelevantna in kontraproduktivna za naš obstoj. Moderna družbama dostop do visoko naprednih tehnologij in lahko vsakemu omogoči dostop do hrane, oblačil, prebivališč, zdravstvene oskrbe, relevantnega izobraževalnega sistema. Razvije lahko neomejeno ponudbo obnovljive neonesnažujoče energije, npr. geotermalno, sončno, vetrno, plimovno, itd. Zdaj je mogoče, da bi vsakdo užival v visokem standardu bivanja z vsemi dobrinami, ki jih lahko uspešna civilizacija naredi. To je moč doseči z inteli-

gentno in humano uporabo znanosti in tehnologije. Za lažje razumevanje gospodarstva zasnovanega na virih, pomislite na tole: če bi uničili ves denar na svetu, zemlja, tovarne in drugi viri pa bi ostali nedotaknjeni, bi lahko zgradili, kar bi želeli in izpolnili vsako človeško potrebo. Ni denar tisti, ki ga ljudje potrebujejo; kar v resnici potrebujejo je prost dostop do vsega, kar pač potrebujejo za življenje. V ekonomijah zasnovanih na virih bi bil denar nerelevanten. Vse kar bi potrebovali so viri, proizvodnja in distribucija izdelkov. Ko bodo izobrazba in viri na voljo vsem ljudem brez nalepke s ceno, bo človeški potencial osvobojen meja. Čeprav si je to danes morda težko predstavljati, bi tudi danes najbogatejši ljudje živeli boljše v gospodarstvu, ki bi temeljilo na virih, kot ga predlaga projekt Venus. Danes srednji sloj živi boljše, kot so včasih živeli kralji, v gospodarstvu temelječemu na virih, pa bi vsi živeli boljše kot celo najbogatejši ljudje živijo danes. V taki družbi bi za merilo uspeha veljala izpolnitev osebnih podvigov, ne pa pridobivanje bogastva, lastnine ni moči.

ODLOČITI SE MORAMO SAMI

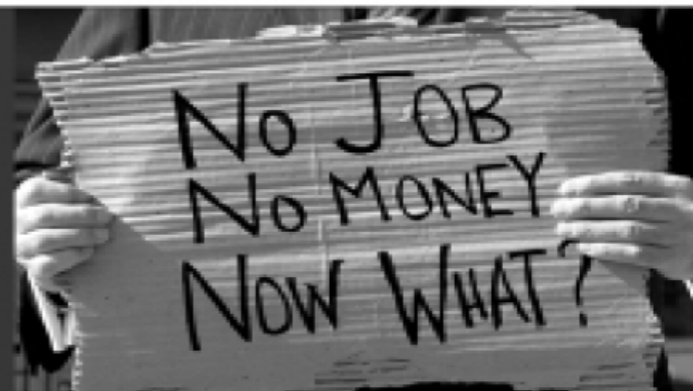
Človeško obnašanje se prav tako kot vsak drug pojav obnaša po naravnih zakonih. Naše navade, obnašanje in vrednote so posledica naše kulture. Nihče se ne rodi s pohlepom, predsodki, patriotizmom ali sovražnostjo; vse to so priučeni vzorci obnašanja. Če se okolje ne spremeni, se bo podobno obnašanje pojavljalo znova in znova. Danes že obstaja večina tehnologije, potrebne za vpeljavo globalnega gospodarstva osnovanega na virih. Če se odločimo, da se bomo podredili omejitvam trenutne monetarne ekonomije, je nadvse verjetno, da bomo moralno živeti z njenimi neizogibnimi posledicami: vojno, revščino, lakoto, pomanjkanjem, kriminalom, nevednostjo, stresom, strahom in nepoštenostjo. Če pa po drugi strani globalno na virih temelječe gospodarstvo sprejmemo, se o njem bolje poučimo, in delimo svoje razumevanje s svojimi prijatelji, s tem pomagamo človeštvu da se razvije preko trenutnega stanja.

TILEN SAPAČ

YOU REALLY DON'T WANT A JOB

what you want is ACCESS those things you'd like to have.

-Jacques Fresco

SOSEDSKA STRANKA

POLITIČNA OPCIJA, KI ZMAGA NA VSEH VOLITVAH IN NIKOLI ZA NIČ NE ODGOVARJA.

NA ZADNJIH LOKALNIH VOLITVAH SO VOLILNI ABSTINENTI POBRALI PŘIBLIŽNO 50% VSEH GLASOV, NA DRŽAVNOZBORSKIH VOLITVAH 34%, NA EVROPSKIH VOLITVAH PA NEVERJETNIH 72% GLASOV.

Na vseh volitvah, ki so se zgodile v Sloveniji v zadnjih nekaj letih, vztrajno zmaguje neformalna politična opcija volilnih abstinentov. Podporniki te »stranke« kažejo na prepričanje, da je bolje ne iti na volitve in pustiti drugim, recimo sosedom, da glasujejo namesto njih. Če bi bili volilni abstinenti organizirani v stranko, bi se lahko imenovala Sosedska stranka. Pripadniki te stranke se odpovedujejo svojemu glasu in zaupajo sosedom, da odločajo v njihovem imenu. To sicer počnejo iz različnih razlogov, vsem pa je skupno prepričanje, da je najbolje ne voliti. A tudi volilna absitencia je politična izbira. Izbira, ki predpostavlja, da sosed, ki gre na volitve, bolje kot jaz ve, kako bi morala biti družba urejena, zato je bolje, da on glasuje še zame. Na zadnjih lokalnih volitvah so volilni abstinenti (odslej Sosedska stranka) pobrali približno 50% vseh glasov, na državnoborskih volitvah 34%, na evropskih volitvah pa neverjetnih 72% glasov. Izračunamo lahko, da je zaradi visoke neudeležbe glas tiste ali tistega, ki gre volit, vreden nekajkrat več. Na zadnjih Evropskih volitvah, na primer, je glas aktivnega volivca pomenil tri glasove, svojega in še dva za tiste, ki niso šli volit. V Mariboru, kjer je bila udeležba še nižja, je vsak aktivni volivec glasoval za štiri. To pomeni, da je zmagovalno opcijo, ki je dobila okoli 25% glasov, volilo zgolj dobrih 6% Mariborčan in Mariborčanov. Ne voliti, pomeni zaupati v sosede, da volijo za nas. Sosedska stranka je ultimativen favorit vseh volitev. Vseh odkar

vztrajno zmaguje, določa politično sliko naše družbe, zato je čas, da preverimo, ali je glas zanjo – volilna abstinencia – res najboljša izbira. Zakaj ljudje ne hodijo na volitve, zakaj verjamejo, da je svoj glas pametneje prepustiti sosedu? Poglejmo si sedem najpogostejših razlogov, zakaj ljudje namesto političnim strankam, ki kandidirajo in nosijo politično odgovornost, raje glasujejo za Sosedsko stranko, ki ne odgovarja nikomur.

1.) »Ni prave izbire.«

Večina volilnih abstinentov je prepričanih, da njih ne more zastopati nihče. Vse izbire, ki so na voljo, so preslabe. Ker nočejo glasovati za nekoga, ki mu ne zaupajo, raje ne volijo nikogar. Narobe, ti ljudje volijo Sosedsko stranko. Na vsakega volivca, ki ne voli, pride sosed, ki voli zanj. Tisti, ki so volili, določeni opciji pomagajo priti na oblast. Na koncu se glasovi merijo v deležih tistih, ki so šli na volitve. Sosed, ki »bolje ve, kdo naj vlada«, je glasoval tudi v imenu vseh, ki so ostali doma. Ob nizki volilni udeležbi, je sosedov glas še močnejši. Sosedje so takšni in drugačni. Nekateri delijo naše vrednote, z drugimi pa se ne strinjamo o ničemer. Bolj ko so naše politične preference specifične in bolj ko velja, da teh vrednot ne zastopa nihče od danih kandidatov, večja je verjetnost, da teh istih vrednot ne deli niti sosed, ki je šel volit namesto nas.

2.) »Vsi so isti.«

Drugi razlog za podporo Sosedski stranki gradi na prepričanju, da so vsi politiki isti, zato ni važno, katerega podpremo in je potemtakem čisto vseeno, tudi če ne gremo na volitve. Ne glede na to, kdo vlada, se ne bo spremenilo nič, zakaj bi se torej trudili, pravijo v Sosedski stranki. Politične opcije, ki nam vladajo zadnja leta, se res niso najbolje izkazale, zato nobene od njih ne moremo podpreti s posebnim navdušenjem. Vseeno pa so se razmere v zadnjih letih v družbi močno spreminjale in se bodo spreminjale še naprej. Ohranitev socialne države, javnega zdravstva, brezplačnega šolstva, zagotavljan-

je stanovanj za mlade, ustvarjanje delovnih mest, reševanje okoljskih problemov, vloga religije v družbi; vse to so področja, ki bodo na udaru, politične opcije, ki kandidirajo za našo podporo, pa bodo izzive reševale precej različno. Poleg tega nam vsake volitve prinašajo nekaj novincev, ki že s svojo novostjo na politični sceni prinašajo spremembe. Sosedska stranka, bo za razliko od njih glasovala, tako kot vsakokratna vlada. Namreč ne bo glasovala, le gledala bo, kako v njenem imenu glasuje vladajoča opcija. Volilni abstinenti so s svojo ne udeležbo na volitvah sosedom podelili svoj glas in omogočili zmago vsakokratnim zmagovalcem. Sosedska stranka je tako močna, da bi premagala še najmočnejšo politično stranko v Sloveniji, zato jo moramo klicati na odgovornost za razmere, ki nam vladajo.

3.) »En glas ne pomeni nič.«

»En glas se izgubi v množici glasov, zato ne bo nič hudega, če zgolj ti ne glasuješ.« To bi lahko bil predvolilni nagovor Sosedov. Gre za zvito taktiko Sosedske stranke, s katero si vedno znova pridobi veliko število glasov. Vsak je namreč prepričan, da je on edini, ki bo »preskočil« volitve. Ko množica ljudi razmišlja na ta način in nihče od njih ne gre volit, so tudi ti ljudje predali glas sosedom, ki volitev nikoli ne izpustijo, tam pa seveda glasujejo zelo po svoje. En glas ne pomeni nič, ko je glasov veliko, pomenijo vse.

4.) »Politika pokvari tudi najboljše.«

Naslednja skupina podpornikov Sosedske stranke je razočarana. Politiko vidijo kot umazano dejavnost, ki pokvari še tako dobrega človeka. Namesto, da grede ljudje v umazan svet politike, naj ostanejo zunaj in ohranijo zvesti svojim načelom, radi povedo »Sosedje«. A če so vsi načelni ljudje zunaj politike, udobno v Sosedski stranki, njihova načela ne bodo odločala o političnih vprašanjih. Kaj je boljše ali manj načelen vladar, ali vedno načelen nemočni opazovalec? Kdo bo na koncu odločal? Žal

zgolj tisti, ki bo vsakokrat izvoljen. Izbravec, ki ga bodo z abstinenco dopustili volivci Sosedske stranke.

5.) »Abstinencia je pred-revolucija.«

Nekateri ljudje ne volijo iz načelnih razlogov. S obstoječim političnim sistemom nočejo imeti ničesar, zato ga nočejo legitimirati z udeležbo na volitvah. Zavzemajo se za revolucijo, ki bo postavila nov sistem. Tudi če lahko simpatiziramo s to idealistično držo, pa težko razumemo, kako bo prepuščanje glasov sosedom, da volijo za nas, pripeljala do revolucije. Revolucije ni v programu Sosedske stranke. Če revolucionarji pripravljajo državni udar, ali kako drugo obliko revolucije, jih briga za volitve in so zanje res nesmiselne. Vsi ostali, ki se v naslednjih letih ne nameravajo angažirati v revoluciji pa se morajo zavedati posledic prenašanje svojega glasu na Sosede.

6.) »Volitve so farsa, vladajo strici iz ozadja.«

Vedno bodo obstajale močne civilno-družbene skupine, ki bodo poskušale vplivati na vsakokratno oblast. Iz ozadja in osrednja bodo na oblast poskušali vplivati ta in ona podjetja, pa tudi sindikati, študentje, okoljevarstveniki, humanitarci, društva ter druge skupine. A na oblasti je vedno konkretna stranka s konkretnimi osebami, ki pred volivci nosijo politično odgovornost, zaupanje volivcev pa bodo morali preveriti na volitvah. Ne glede na to, kaj pravijo »sile iz ozadja«, so vladajoči politiki v prvi vrsti poslušni volivcem. Ti so močnejši od vsakega ozadja. Angažirani volivci lahko z močjo svojih glasov zamenjajo vsako vlado.

7.) »Politika me ne zanima.«

Nekaterih politika pač ne zanima in jim je vseeno za družbena vprašanja. Ti ljudje zaupajo drugim, da bodo skrbeli za javne zadeve in ob tem se počutijo v redu. Ne glede na to, kdo vlada, je tem ljudem ok. To so edini volivci Sosedske

ČLANEK SE NADALJUJE >>>

VSE NAJBOLJŠE MARŠ

VSE NAJBOLJŠE MARŠ.

stranke, ki jih le za svoje glasove ni zmanipulirala. Le oni lahko iskreno rečejo »ne hodim na volitve, zame voli sosed«. Vsi ostali, ki razmišljajo o volilni abstinenci pa se morajo vprašati, ali si Sosedska stranka res zasluži njihovo podporo. Sosedska stranka je največja stranka in hkrati ne nosi nobene odgovornosti. Podpira vsakokratno vlado, pripada ji večina volivcev v Sloveniji, kljub temu, da se še nikoli ni izkazala. Še nikoli ni uresničila idealov volilnih abstinentov pa jih le ti vedno znova zaupajo. Kdaj bodo volivci spregledali in ugotovili, da bolje od soseda vedo, kdo naj jih v politiki zastopa. Volitve ne pomenijo izbiranja idealnih kandidatov in kandidatov. Ideálnih kandidatov ni. So samo navadni ljudje, dobri in slabi, tako kot mi vsi, ki so pripravljene prevzeti politično odgovornost in se v imenu drugih podati v boj za uresničevanje sveta po vrednotah, v katere verjamejo. Podpremo lahko tiste med njimi, ki so nam bližje, namesto tistih drugih, ki so nam dlje. Politična realnost je kot tehtnica, pri čemer različne opcije predstavljajo različne strani, volivec pa je utež, ki je vedno položena na eno od stani. Če ostanemo na mestu podpiramo obstoječe ravnotežje. Če se premaknemo drugam, okrepimo neko opcijo in ošibimo drugo. Če ne glasujemo, pa pustimo, da nas nese gor in dol, levo in desno, pač glede na to, kako se bodo drugi odločili. Sosedska stranka je stranka opazovalcev, ki pustijo, da jih aktivna manjšina vedno znova okoli prinaša. Dovolj!

DEJAN SAVIČ

SOSEDSKA STRANKA JE NAJVEČJA STRANKA IN HKRATI NE NOSI NOBENE ODGOVORNOSTI. PODPIRA VSAKOKRATNO VLADO, PRIPADA JI VEČINO VOLIVCEV V SLOVENIJI, KLJUB TEMU, DA SE ŠE NIKOLI NI IZKAZALA. ŠE NIKOLI NI URESNIČILA IDEALOV VOLILNIH ABSTINENTOV PA JIH LE TI VEDNO ZNOVA ZAUPAJO.

Hej fantje, kdo je tu šef, je neizbežno vprašanje vsakič, ko se vedno znova in znova, kot Lassie domov, poln delavne vneme in elana vračam na edino svobodno radijsko postajo v Sloveniji – Mariborski radio študent (MARŠ). Edino od svobodnjaških duhov osvobodeno radijsko postajo v deželici na sončni strani alp seveda le pogojno in v skrajni nesreči, če bodo mrčne nazadnjaške sile utišale ljubljanski radio študent, kjer pa se za razliko od mariborskega radia študent vsaj približno ve, kdo pije, če se že ne ve, kdo bo plačal zapitek. Pri MARŠ-u tega nikoli ne veš.

Direktorji prihajajo in odhajajo kot ljubice kakšnega mačota v latino žajfnicah. Mariborski radio študent kljub vsej svoji vzdržljivosti in trdoživosti vsaj v drugem delu njegovega četrto stoletnega obstoja, vse do danes, po zaslugi Sveta MARŠ, ki je odgovoren za izbor direktorjev ali direktoric, namreč ni izkazal zdravega in konstruktivnega razuma in je s postavljanjem neodgovornih kadrov na to odgovorno upravljalno mesto javnega zavoda povzročil veliko škodo programu, sodelavcem, ugledu radia in nenazadnje poslušalcem MARŠ, ki so zaradi nesposobnosti, ali še bolje nesposobnosti nekaterih direktorjev, prikrajšani za več kvalitetnega programa, ki se bo, upam, še dolgo oddajal preko, spet le pobožno upam, kvalitetnega signala ali optimalno delujoče povezave na medmrežju.

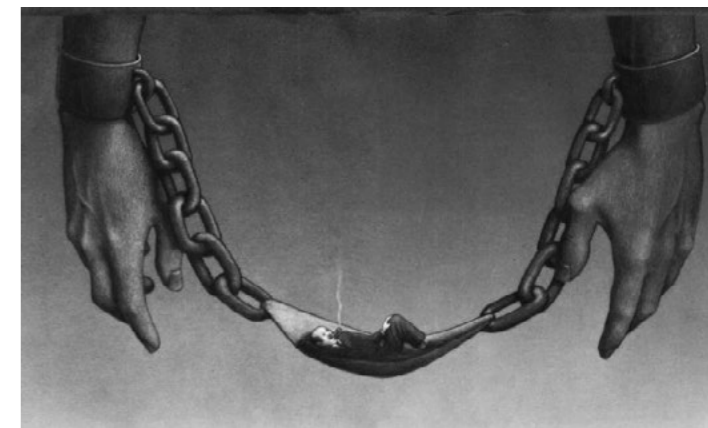
Od kod pravzaprav izhajajo moje kritične (in priznam, dolgoletne) trditve o neodgovornosti odgovornih za MARŠ? Iz preproste prakse. Osebnosti. Kot dolgoletni sodelavec, pred leti krajši čas tudi kot ambiciozni vršilec dolžnosti odgovornega urednika MARŠ, sem se namreč srečeval prav s slednjim, to je z absolutno neodgovornostjo kapitana barke, beri direktorja, ki med plovbo niti ne spi pijan nekje v svoji kajuti, ampak ga po pravilu sploh ni na barki. Kot odgovornega urednika te prav nič ne more zmotiti bolj kot odsotnost direktorja, zato se čudim potrpežljivosti sedanjega odgovornega urednika, gospoda Šalijsa. Morda gospod direktor Jure Gojič

res trdo dela v maminem podjetju in nima časa za MARŠ, kot se je izrazil, ampak rečem vam, v dobro sedanjega prizadevnega odgovornega urednika in njegovih sodelavcev, voditi radijsko postajo brez aktivnega direktorja je kot hoja brez glave. Telo se trudi, koraka, teče in skače, glave pa ni. Direktor radia je po definiciji odgovoren za poslovanje in tehnično brezhibnost radia. On je tisti, ki mora prvi opaziti primanjkljaj provianta (beri zalog in morale) in vsako najmanjšo pomanjkljivost na potujoči barki. A žal kapitana ni, znajdi se sam dečko, to je prevečkrat pravilo na MARŠ. Nikakor mi v vsej tej brezglavi MARŠ-evi plovbi ni jasno, kako omenjeni odsotneži niso imeli in sedanji nima dovolj morale, da bi se poslovlili od svojih (ne)odgovornih položajev. Očitno si ne želijo boljše prihodnosti MARŠ-a ampak jih zanimajo zgolj njihove osebne reference. To je edina logična razlaga. Hej, direktor sem, to ni šala, četudi v resnici ne hodim na ših! Seveda se sistemsko in posledično programsko stvari na tak način ne morejo premikati v željeno smer. Tudi še tako obskurno majhna radijska postaja, vsaj po kvadraturi, proračunu in poslušnosti, si namreč zasluži odgovorno vodstvo. In ponavljam, že od ustanovitve MARŠ, 8. februarja bo natanko 24 let od tega veselega dogodka, Svet MARŠ, ki izbira direktorje ali direktorice ter odgovorne urednike ali urednice, ponavlja prakso nezainteresiranosti, ali še raje sektaštva, ki je pripeljalo do situacije, kakršni smo priča tudi danes. Svet MARŠ izbira direktorje po le njim znanih kriterijih, ali preprosto zato, ker menda ni boljših

TELO SE TRUDI, KORAKA, TEČE IN SKAČE, GLAVE PA NI..

kandidatov, te pa potem zanemarljavo svoje odgovornosti, preprosto jih ni na palubi, kaj šele, da bi med vožnjo bili na poveljniškem mostu. In tako začne barka trohneti, posadka pa si domišljati; ah sej ni važno, bomo že, in podobno, pa so v resnici z vsakim zavesljamem bližje čerem. Vzglede namreč vlečejo. Če ni kapitana, zakaj bi bil jaz tukaj, si namreč najbrž misli tudi krmar, z drugimi besedami glasbeni urednik MARŠ-a, gospod Hlupič, ki ga zaradi družinskih obveznosti ni več blizu radia, krmarjenje pa je kljub svoji funkciji prepustil ... ah, nekemu že. Prav, si mislim, naj zagradi krmilo ta nekdo drug, če le ima kaj pojma o plovi po radijskih valovih, in naj za božjo voljo Svet MARŠ enkrat po dolgih letih najde primerne in plovbe željnega kapitana. Obstajajo ljudje, ki bi za navadno mornarsko meздо, beri plačilo preko javnih del, lahko opravljali tudi kapitanski, direktorski posel, le tistih, ki jih tako ali tako ni pri stvari, se je treba najprej znebiti. To pa bi bilo ali bo težko. Najbrž ne mislite, da bo direktor ali glasbeni urednik, ki je istočasno član Sveta MARŠ odstavljati samega sebe? Ja, vse najboljše MARŠ, in s tem vse najboljše vsem prostovoljskim, ljubiteljskim sodelavcem, ki skrbite, da kljub temu, da ste v resnici obglavljeni, vedno znova in znova brcate. In zabijate gole. V draj ek! ČESTITAM!

MITJA TRATNIK

(H)HRANA SODOBNIH PREHRANJEVALCEV... ...ALI POHOD NUTRICIONIZMA.

Jej raznoliko hrano, ne preveč... To je strnjen odgovor na vprašanje, ki si ga zmeraj več zmljanov znova in znova zastavlja in o katerem ima vedno več strokovnjakov vedno več povedati, namreč "Kaj jesti?". (Vsi lenobni bralci se lahko na tem mestu zadovoljijo z ugotovljenim stavčičem in mirno preskočijo vse naslednje vrstice, saj je to pravzaprav posplošen povzetek vsega kar sledi brez zapletov in ščepca zgodovine).

Malo mesa vas ne bo ubilo, a dokazano je, da ga je bolje uživati občasno in le kot skromno prilogo. Veliko bolj je tudi jesti dejanjsko svežo hrano, pred kuhanjem oziroma predelavo. Nekoč je bila hrana vse kar je bilo mogoče jesti, danes pa veliko hrane ni več prava hrana (ki je nekje zrasla) pač pa gre le za užitne substance. Večina teh substanc ima na ovitkih take in drugačne frage, ki naj bi zagotavljale, da je produkt zdrav. Če vzamemo pravilo preko palca – če vam je mar kaj pojedste, se izogibajte produktov, ki trdijo, da so zdravi, saj gre za produkte in ne za hrano. Možnost za kognitivno disonanco (v mislih imeti dve nasprotujoči si trditvi) je na področju prehranjevalne industrije in opravljenih zdravstvenih raziskav enormna. Če po eni strani beremo, da dijeta s vsebnostjo malo maščob varuje pred rakom na dojkah, potem iz iste inštitucije, ki je izvajala raziskavo v manj kot letu dni bremo, da ni povezave med uživanjem maščob in porastjo bolezni. Pred nekaj leti smo lahko brali, da zelo oglaševane omega-3 maščobe nimajo znatnega vpliva na organizem (študija inštituta medicine ZDA), nato pa je Harvard objavil, da lahko že z uživanjem nekaj rib na mesec (ali ribjega olja) zmanjšamo možnost srčnega napada za več kot tretjino. Če potegnemo pod črto je medijem uspelo spromo-

virati omega 3-maščobe kot zdrave in jih sedaj najdemo oglaševane na jogurtih, sirih, mleku itd.

Vrnimo se k osnovam. Kako je mogoče, da je tako enostavno vprašanje kot je: "Kaj jesti" postalo tako komplicirano? Za konfuzno stanje je kriva prehranska industrija, znanost nutricionizma in novinarji. Če se je človeštvo stoletja prehranjevalo neobremenjeno in spontano, je sedaj že praktično nemogoče, da vsaj parkrat letno ne prejmete nasveta o tem kako in koliko jesti, kar je izjemno profitabilno za prehransko industrijo, relativno riskantno za nutricioniste in relativno dolgočasno za novinarje (ter za splošno javnost, ki ji "Jejte več sadja in zelenjave" že krepko para ušesa). Morda najbolj zaskrbljujoče pri vsem skupaj je dejstvo, da imajo nutricionisti, korporacije in novinarji korist od zmešnjave, medtem ko je učinek na naše zdravje in prehranjevalne navade vprašljiv.

Masovno izginotje prave hrane se je pričelo dogajati nekje v osemdesetih, ko so hrano zamenjali nutrienti in prehranski dodatki. Sprva tuja imena denimo kosmiči za zajtrk, so se hitro udomačila in privzgojila določene asociacije (zdravje, fitness, vlakna) oz. so to delo opravile določene substance, ki se v hrani nahajajo. V naš vokalbular so mimogrede vstopile besede kot je nasičena maščoba, holesterol, aminokislina, karoten in še kopica drugih, ki delujejo znanstveno, strokovno – vsaj v primerjavi s staromodno neznanstveno podprto hrano. Nutrienti sicer segajo že v zgodnje 19. stoletje, ko jih je angleški doktor William Prout identificiral pod imenom makro-nutrienti (beljakovine, maščoba in ogljikovi hidrati). Kasneje so znanstveniki ugotovili, da te tri kategorije ne zadoščajo. Konec 19. stoletja je strokovnjake begalo dejstvo, da so kitajski delavci umirali za boleznijo beriberi, ki pa ni prizadevala Tamilcev ali Malezijcev. Razlika se je, kot so kasneje ugotovili, nahajala v dejstvu, da so Kitajski delavci jedli "spoliran" bel riž, medtem ko so ostali jedli riž, ki ni bil mlet mehansko. Nekaj let kasneje je Casimir Funk, poljski kemik, odkril esencialni nutrient v rižu, ki je štivil pred boleznijo beriberi in ga poimenoval vitamin (prvi mikronutrient). Vitamini so v znanost nutricije vnesli glamur. Do konca 20. stoletja so nutrienti

hrano potisnili na rob, saj se je pri prehrani govorilo samo še o njih. Izvajali so se tudi radikalni ukrepi na podlagi empiričnih opazovanj – v času II. svetovne vojne so ZDA opazile, da je pomanjkanje mesnih in mlečnih izdelkov ugodno vplivalo na število srčnih bolnikov, zato so izdale dekret, kjer so Američane pozivali k zmanjšanju uživanja rdečega mesa in mlečnih izdelkov. Že po enem tednu so priporočilo umaknili predvsem po zaslugi senatorja McGoverna (ki je mimogrede imel veliko goveda na svojih rančih v Južni Dakoti) in kar je še huje, priporočila so bila prilagojena in na novo napisana. Stavek o zmanjšanju vnosa mesa in mlečnih izdelkov so zamenjali s stavkom, ki pravi "izbirajte meso, perutnino in ribe, ki bodo zmanjšale vnos nasičenih maščob" - pri čemer se je zmanjšajta nanaša na povsem drugo stvar. Kasneje so se po ZDA, Evropi in ostalem razvitem svetu dogajale podobne stvari, kjer so priporočila o hrani zamenjala priporočila o nutrientih, da se ne bi zamerili nobeni prehranski skupini (kar bi bilo tržno riskantno). Vzpon nutricionizma ("izm" namiguje, da gre za ideologijo in ne znanstveno vedo) se je pričel.

Nutricionizem predvideva, da je ključ do razumevanja hrane nutrient. Nutrient je v primerjavi s hrano neviden in ga torej obdaja skrivnostna meglica. Da se poglobimo v nutrient torej potrebujemo strokovno pomoč. A za kaj točno? To nas privede do druge še neraziskane domneve, da je poanta prehranjevanja ustvarjanje telesnega zdravja. Že Hipokratu se

PRIPOROČILA O HRANI SO ZAMENJALA PRIPOROČILA O NUTRIENTIH, DA SE NE BI ZAMERILI NOBENI PREHRANSKI SKUPINI - KAR BI BILO TRŽNO RISKANTNO.

V NAŠ VOKABULAR SO MIMOGREDE VSTOPILE BESEDE KOT JE NASIČENA MAŠČOBA, HOLESTEROL, AMINOKISLINE, KAROTEN IN ŠE KOPICA DRUGIH, KI DELUJEJO ZNANSTVENO IN STROKOVNO.

VEČ ZNANJA O HRANI NI PRINESLO BOLŠIH PREHRANJEVALNIH NAVAD IN BOLJ ZDRAVEGA PREBIVALSTVA.

ko se potrošniki zgrinjajo nad kosmiče za zajtrk, ki vsebujejo goro vlaknin. Pod črto: nutricionizem je dober za podjetništvo.

Ampak je dober tudi za nas? Mislili bi, da bo fiksacija z nutrienti vodila do merljivih učinkov javnega zdravstva. V ZDA se je pokazalo, da je priporočilo o izogibanju maščob vodilo v zmanjšanost nakupa produktov z nasičenimi maščobami in to kar četrto stoletje, prilagodila pa se je tudi prehranska industrija, ki je ponujala nizko maščobno svinjino, lahke testenine in kopico izdelkov z visoko vsebnostjo fruktoze (a nizko vsebnostjo maščob!), a na svoji nizko maščobni dieti smo prebivalci v razvitem svetu postali še bolj debeli. Sledil je popravek paradigme – maščobe ne redijo, redijo ogljikovi hidrati (kako je to novica je dobro vprašanje, saj vemo, da odkar ljudje pitajo živali to počno z ogljikovimi hidrati). Nutricionizem je torej (skupaj s človekovo naravo) prispeval, da so se ljudje oskušali ogniti maščobam, kar pomeni, da so kompenzirali z drugo hrano in v tem je nutricionizem enkrat – vedno ponuja alternativo – npr. kava brez kofeina, lahka čokolada, lahko pivo...

Po vrhu ima tudi znanost do nutrientov zgrešen (redukcioniistični) pristop – saj jih obravnava izven konteksta kot obravnava dieto izven konteksta življenjskega stila. Ljudje pa se razlikujemo tudi po prebavi sladkorja, laktoze – torej 100 zaužitih kalorij lahko pomeni več ali manj energije za nekoga, odvisno pač kdo vse prebiva v njihovem črevesju (razmišljanje o hrani kot o gorivu je torej napačno). Ljudje prav tako ne jemo zgolj nutrientov pač pa hrano, ki se obnaša povsem drugače. Raziskovalci so denimo odkrili, da beta karoten v hrani pomaga pri boju proti raku, medtem ko zaužit samostojno celo poviša možnost za nastanek raka. Velik ups. Kako je to mogoče? Ne vemo natančno. Najbrž pri primeru sodeluje prebava, kjer koren za-

INDUSTRIJA VLAGA V REDUCIRANJE CEN, NE PA TUDI V PORAST KVALITETE.

varuje molekule antioksidantov pred zgodnjim uničenjem želodčnih kislin. Ali pa so znanstveniki pri preiskavi izolirali napačen antioksidant... Zadeve so nedvomno kompleksne. Za ilustracijo v timijanu denimo najdemo preko trideset antioksidantov. Dobra novica je, da kljub kompleksnosti – jedcu korenja ali timijana ne rabi biti mar. To je prednost uživanja hrane v primerjavi z nutrienti. Potrebno je tudi razumevanje kaj se zgodi, ko sočasno jemo eno živilo z drugim. Ampak, če poenostavimo v praktičnem smislu: če jemo veliko mesa, najbrž jemo manj zelenjave. A zahvaljujoč nutricionizmu lahko jemo manj maščob, ne da zmanjšamo število zaužitih živalskih beljakovin. Da ne dolgozevimo oz. da ne dolgozevim preveč – upoštevati je treba dieto v kontekstu življenjskega stila. Še en primer za zmedo: Ljudje, ki jedo prehranske dodatke so statistično bolj zdravi, kar pa nima nič opraviti z zaužitjem dodatkov pač pa z dejstvom, da so to ljudje, ki so izobraženi in več skrbijo posvečajo prehranjevanju in zdravju.

Problem mnogih študij ali bolje rečeno njihovih ugotovitev je, da ko dospejo do nas – torej do povprečnega jedca, ki se ne spozna na kemijsko sestavo – so že večkrat generalizirane in posplošene. Pogosto tako ne vemo ali gre pri maščobi za maščobo določene hrane. Za nameček veliko študij prebivalstva bazira na tem kar ljudje povedo, da jedo in lahko smo prepričani, da vsi po malem lažejo. Ocenjuje se, da ljudje povprečno pojedjo za tretjino več kot zajamejo ankete, ankete pa so večinoma sestavljene tako, da sprašujejo o navadah za nazaj npr. Koliko kosov perutnine ste pojedli v zadnjem mesecu in kolikokrat ste pri tem jedli tudi kožo? Odgovori so torej zelo odvisni od stopnje fotografskega spomina posameznika – kljub temu pa tudi na takih podatkih temeljijo študije. Če ponovno malce povzamemo - znanstveniki se nedvomno trudijo, da z orodji, ki jih imajo na voljo učijo o hrani, vendar roko na srce – v njej vse manj uživamo, vse več je svarjenj in dodatkov, konec koncev pa povečano znanje o hrani ni prineslo boljših prehranjevalnih navad in bolj zdravega prebivalstva.

Zgodovinsko je bil odnos do hrane vpet v sam proces prehranjevanja. Nekatere stvari so dišale, druge ne. Praljudje so se najbrž ravnali tudi po izkušnjah in so sčasoma nagonsko prepoznavali pokvarjeno hrano, sveže plodove ipd. Danes nam je to onemogočeno, saj imajo

produkti tudi umetna barvila pa umetne vonjave, dodatna sladila, praljudje pa so imeli opraviti s hrano v polnem pomenu besede. Skozi dolgotrajno prehranjevanje je telo vzpostavilo sistem prebave (na kravje oz. ne-materino mleko se bojda sprva telo ni dobro odzivalo). Tudi danes naše telo prebavlja koruzo, ne prebavlja pa isto tako učinkovito visoko fruktoznega koruznega sirupa..čez tisoč let ga morda bo. Skozi tako prizmo Zahodnjaška dijeta ni nič drugega kot radikalna in hitra sprememba hrane in tudi odnosa do nje. Hrana je vse bolj predelana in prefinjena (še posebej ogljikovi hidrati).

V kolikor ste prispeli do sem, si zaslužite nekaj dobromamernih nasvetov za zdravo prehranjevanje, ki so seveda posplošeni, a zdravorazumski. Svetujem, da jeste večinoma stvari, ki jih naše babice prepoznajo kot hrano in jo znajo poimenovati z maternim jezikom ter niso znamčene. Izogibajte se produktov, katerih sestavine so neznane, neizgovorljive ali imajo več kot 3 številke oz. vsebujejo koruzni sirup oz. škrob. Nobena

od sestavin morda ni škodljiva sama po sebi, ampak gre za kalciz visoko obdelane hrane. Čim manj kupujete v supermarketu in čim bolj na tržnici. Jejite manj in plačajte več – kajti industrija vlaga v reduciranje cene, ne pa v porast kvalitete. Boljša hrana pogosto (ne vedno) stane več, res pa je da si je mnogi več ne morejo privoščiti (porast debelosti je namreč najbolj opazen pri revnem prebivalstvu). Jejite veliko zelenjave – čeprav si znanstveniki niso enotni o tem ali so vlakna, antioksidanti ali omega 3-maščobe – je znano, da so vegetarijanci bolj zdravi od mesojedcev, mesojedci, ki pojejo veliko zelenjave pa se jim zelo približajo. Jejite sezonsko in če imate možnost iz vrta, ki ga poznate, še bolje, če lahko vrt sami upravljate; istotako je bolje, da kuhate doma kot da obiskujete restavracije. Jejite raznoliko kar se da. Več različnih stvari kot pojedete bolj verjetno je, da boste pokrili vse baze. Za dobro mero ne nasedajte oglasom, še posebej, če neumorno poudarjajo zdravje. Voila! Simpl kot pasulj.

BARBARA MURAUŠ

ALI LAHKO NAROD IZUMRE ZARADI POMANJKANJA INTERESA ZA MEDOSEBNE ODNOSE? PRIMER JAPONSKE IN SLOVENIJE

Vse bolj jasno je, da Japonci, mlajši od 40 let, izgubljajo interes za običajne medosebne odnose. Milijoni so prenehali hoditi na zmenke in vedno več je takih, ki se »nočejo ubadati s seksom«. »Sindrom celibata« na Japonskem predstavlja pravo katastrofo. Japonska je že sedaj država z najnižjim številom rojstev na svetu. Do leta 2060 se bi naj njena populacija zmanjšala za eno tretjino od 126 milijonov prebivalcev.

Kakšno je stanje v Sloveniji? Rodnost pri nas je sicer v evropskem povprečju, vendar podrobnejši podatki kažejo, da se naše prebivalstvo od leta 1981 več ne obnavlja. Za obnavljanje prebivalstva bi morala vsaka ženska v rodni dobi roditi 2,1 otroka (z 2 otrokoma nadomesti sebe in partnerja, z 0,1 pa nadomesti morebitne pare, ki sami nimajo otrok). Projekcija za Slovenijo kaže, da bo leta 2060 v Sloveniji ena tretjina prebivalstva stara 65 let in več. Število samskih na Japonskem

**JAPONSKA MESTA
PONUJAJO POLNO
STORITEV, NAMENJENIH
POSAMEZNIKOM, OD BAROV,
KJER STOJE POJEŠ OBROK,
HOTELOV Z ENOPOSTELJNIMI
SOBAMI...**

je rekordno visoko. Raziskava iz leta 2011 je pokazala, da 61 % neporočenih moških in 49 % žensk, starih med 18-34 let, ni v nobeni obliki romantične zveze, kar predstavlja tudi 10 % prirast izpred petih let. Druga raziskava je pokazala, da tretjina Japoncev pod 30. letom starosti, še nikoli ni bila na zmenku. Prav tako si 45 % žensk med 16. in 24. letom ne želi ali celo prezira spolne odnose. Enako meni skoraj četrtina toliko starih moških. Podatki za Slovenijo kažejo, da se je število zakonskih zvez občutno zmanjšalo. Pred štiridesetimi leti je bilo na 1000 Slovencev 9 porok, v letu 2012 so bile na 1000 prebivalcev le dobre 3 poroke. Tudi starost ženina in neveste ob sklenitvi prve zakonske zveze se je v istem obdobju povišala za približno 5 let (danes so ženini stari več kot 30 let in neveste več kot 28 let). Mladi v Sloveniji se tudi pozno odselijo od doma, npr. pri 34. letih doma živi še tretjina moških in 14 % žensk. Pri Japoncih pod 40. letom je reprodukcija v veliki meri stvar dolžnosti, kar je bilo pogosto že v povojni generaciji. Japonska je priča velikim socialnim spremembam, ki so posledica 20. letne ekonomske stagnacije. Prav tako se bori s posledicami na duševnem zdravju prebivalstva, ki sta jih prizadejala potres in nuklearna katastrofa leta 2011. Veliko moških in žensk ne vidi smisla v ljubezni, medosebni odnosi so zanje preveliko breme. Poroka predstavlja zlasti ženskemu

spolu slabo odločitev, saj ženska v japonski družbi še vedno ne more svobodno usklajevati profesionalnega in družinskega življenja. Obstaja star japonski pregovor: »zakon je grob za žensko«, kar dandanes pomeni, da zakon za žensko pomeni konec težko prigranari kariere. Približno 70 % Japonki pusti službo, ko dobi prvega otroka. To uvršča Japonsko med države z najmanjšo enakopravnostjo spolov na področju zaposlitve. V Sloveniji je sicer število zaposlenih mater z otroki zelo visoko (nad 80% v letu 2009), kar pomeni da je Slovenija med državami Evropske unije po stopnji zaposlenosti mater na prvem mestu. Tudi razlika v plači med moškimi in ženskami je pri nas majhna, vendar pa obstaja in je leta 2010 znašala 3,5% v korist moških. Raziskovali menijo, da izbira samskega stanu ni zgolj upor proti preživelim normam in delitvi spolnih vlog. Tradicionalni sistem na Japonskem, ki je močno delil vlogo moškega, ki je bil z doma na delu tudi do 20 ur, in vlogo ženske, ki je bila le gospodinja, je ustvaril idealno okolje za samsko življenje. Japonska mesta ponujajo polno storitev, namenjenih posameznikom, od barov, kjer stoje poješ obrok, hotelov z enoposteljnimi sobami itd., prav tako pa so japonska mesta zelo varna, kjer se tudi samska ženska počuti varno. Projekcije za mlajše od 30 let na Japonskem kažejo, da vsaka četrta ženska ne bo poročena in celo 40 % danes mladih žensk ne bo imelo otrok. Te napovedi mladih na Japon-

skem niti ne vznemirjajo. Poročajo o tem, da se bodo v svojem življenju posvetili delu, ki ga radi opravljajo ter da za medosebne in spolne odnose nimajo interesa. Priznavajo, da veliko več časa komunicirajo s svojimi prijatelji preko socialnih omrežij kot pa jih srečujejo v živo. Neobhodno je, da bodo v prihodnosti medosebni odnosi na Japonskem večinoma potekali preko takšne ali drugačne tehnologije, daleč od te realnosti ni niti preostali svet.

V Sloveniji raziskava vedenjskega sloga mladostnikov kaže, da se je delež mladostnikov, ki vsak dan komunicirajo s prijatelji prek telefona ali interneta s 33 % leta 2002 povečal na 42 % leta 2010, med tem ko se je druženje s prijatelji zunaj vsaj štiri večere v tednu v istem obdobju zmanjšalo iz 19 % na 16 %.

Ali Japonska predstavlja vpogled v našo prihodnost? Podobne spremembe se dogajajo tudi drugod po svetu. V urbanih predelih Azije, Evrope in Amerike se ljudje poročajo kasneje, ali pa sploh ne, število rojstev upada, enostarševska gospodinjstva so v porastu in veliko mladih ljudi še vedno živi doma. Vendar pa raziskovalci poudarjajo, da za Japonsko veljajo še nekatere druge značilnosti, in sicer pomanjkanje religije, ki v mnogih družbah narekuje poroko in družino, ter visoke stroške preživljanja lastnih otrok. Morda zadnji dve značilnosti veljata tudi za Slovenijo...

ANJA MAGAJNA

GANA IZKUŠNJA EVROPSKE PROSTOVOLJNE SLUŽBE

**DALA SEM JIM MNOGO
VEČ KOT NOVA ZNANJA
IN VEŠČINE: DALA SEM
JIM ZAVEDANJE, VSAJ ZA
TISTIH ŠEST TEDNOV, DA SO
POSEBNI, DOBRI, PRIDNI IN
DA ZMOREJO VSE**

EVS oziroma Evropska prostovoljna služba, ki poteka v programu Mladi v akciji, omogoča, da postaneš prostovoljec v tuji državi za obdobje do 12 mesecev. Prostovoljec mora kriti samo 10% potnih stroškov, ostale zadeve so plačane – prevoz, bivanje, prehrana, cepljenja, vize in tudi manjša žepnina. Sama sem se na svoj EVS odpravila oktobra 2011, ko sem odšla za 6 tednov učiti ples skupino osnovnošolcev v majhno vasico v Gani.

Za projekt sem izvedela od ljubljanskega Zavoda Voluntariat, ki pa je le eden izmed slovenskih pošiljajočih organizacij. Postopek izgleda tako, da najdeš razpis za projekt, ki te zanima, izpolniš prijavnico na podlagi katerih najbolj primerne povabijo v ožji krog na razgovor, da se še osebno spoznajo z njimi in na koncu izberejo posameznika ali več njih, ki se bodo odpravili v tujino. Pri našem projektu je šlo za

pošolske aktivnosti, ki smo jih izvajali v treh vasicah. Bilo nas je 12 prostovoljcev iz 5 držav. Aktivnosti so bile bazirane na kreativnem izražanju otrok – pošolske dejavnosti so za ganske otroke španska vas, kaj šele kreativno izražanje razen morda kakšnega plesa in petja ob vaških dogodkih. Z njimi smo se družili od ponedeljka do četrtega popoldan po uro do dve na dan, ob petkih pa smo vodili predavanja, ki so temeljila na ozaveščanju (teme kot na primer socialna izključenost, človekove pravice...). Program ti omogoči tudi učenje jezika države, kjer se nahajaš. To v Afriki niti ni preveč enostavno, saj imajo običajno več jezikov, v Gani na primer jih je okoli 23. Uradni jezik je sicer angleščina, ampak velik delež populacije je ne govori. Tu pride do pomembnega paradoksa, namreč ves pouk v Gani poteka v angleškem jeziku. To je v praksi točno tako kot se sliši: učitelji govorijo angleško s svojimi učenci, učenci jih bore malo razumejo, na tabli pa imajo napisane dnevne lekcije kot na primer uporaba mikrovalovne pečice (dom brez elektrike in tekoče vode je tam nekaj povsem običajnega), ki se je otroci potem kot papagajčki učijo na pamet in jo ponavljajo. Samo ena izmed prekrasnih zapuščin kolonializma... Očiten je bil ogromen razkorak med našo slovensko mladežo in otroci v podsaharski Afriki. Teden pred odhodom sem namreč ravno izvajala video delavnico v enem izmed ljubljanskih četrtih centrov, tako da sem imela odlično primerjalno podlago. Lahko samo rečem, da je bilo delo pri nas neprimerljivo težje, da so naši otroci v večji meri izjemno razvijeni in razpuščeni in se ne zavedajo vseh prednosti, ki so jim položene v zibelko samo zaradi geografskih koordinat in časa v katerem so se rodili (že če samo primerjam s svojim otroštvom – mi smo o takih

delavnicah lahko samo sanjali: po pouku smo imeli na voljo pevski zbor, glasbeno šolo, tabornike, dalo se je trenirati športe ali učiti tuje jezike, to so bile naše obšolske dejavnosti; danes imajo na voljo vse od učenja žongliranja do kreativnega pisanja). V Gani pa so bili otroci veseli in hvaležni že samo zato, ker sem bila z njimi. Ko sem si zapomnila njihova imena in jih po njih tudi klicala, pa so bili neverjetno ponosni. Nisem si delala utvar, da sem boljša plesalka kot oni, ko sem jih gledala plesati so me res fascinirali. Ampak dala sem jim nekaj mnogo več kot nova znanja in veščine: dala sem jim zavedanje, vsaj za tistih šest tednov, da so posebni, dobri, pridni in da zmorejo vse.

Njihov šolski sistem temelji na zahodnjaškem modelu in v tem je velik problem, ker ga niso prilagodili za lastne potrebe. Poklic učitelja je v Gani eden izmed najbolj nespoštovanih in osvoženih poklicev – v bistvu to počneš, če ne dobiš druge službe. Šole ne poskušajo vzgajati odprtih, radovednih in samostojnih umov, ampak jih želijo narediti za pridne in poslušne papige, ki se ne bodo nikoli upirale sistemu (na tem mestu bi lahko najbrž lahko potegnili paralelo tudi v zahodnjaškem šolskem sistemu...). Poleg tega pa so fizične kazni po-

goste in družbeno sprejete – po pouku jih postavijo v vrste, učitelj se kot policaj spreha gor in dol ter "prekrškarje" tepe s tanko palico po rokah. Ko sem začela z delavnico, sem z vsemi otroci odšla na sprehod čez vas, od starša do starša, da se jim predstavim in razložim, kaj počnem z otroki, da ne bodo v skrbeh, zakaj zamujajo iz šole. Na moje presenečenje niti eden izmed staršev ali skrbnikov ni imel pojma o celotni zadevi.

Za zaključek smo z učenci pripravili nastop, na katerega smo povabili celotno vas. Velik del ljudi se je odzval, tisti, ki so manjkali, pa so celotno zadevo zamudili samo za to, ker je bil nekakšen sejem in so morali iti prodajati produkte na tržnico v večje mestece. Namesto radia so nam za spremljavo igrali na bobne drugi otroci iz vasi, naši nastopajoči pa so bili oblečeni v slavnostna oblačila, ki se jih uporablja samo za zelo posebne priložnosti. Ko so na koncu dobili velik aplavz, je bilo neprecenljivo videti srečo in ponos na njihovih obrazih. Tisti dan, so bili res zvezde vasi.

Ko sem se še zadnjič vozila mimo vasice Azani, sem jokala kot majhen otrok. Na koncu dneva so gotovo oni mene naučili mnogo več, kot bi jaz njih kakorkoli lahko.

MAJA ISAKOVIČ

DO IT YOURSELF!

DIY oziroma "Do It Yourself" (ang. naredi sam) pomeni grajenje, popraviljanje ali spreminjanje nečesa brez pomoči strokovnjaka. Gre za kreativno, rekreativno dejavnost, ki velikokrat pomeni tudi odmik od potrošniške družbe. Zadnja leta prakse ne sprejemajo le alternativci in domači mojstri, pač pa so DIY prakse zasule družabna omrežja in nekatere portale (npr. Pinterest), kjer so doma narejeni izdelki predstavljeni kot nosilci vrednot kot so lepota, toplina in ljubezen. Ne samo, da s preoblikovanjem stvari poskrbimo, da je na planetu nekoliko manj nesnage in da v denarnici ostane kak evro več - z izdelovanjem novih stvari pridobivamo nove spretnosti in spodbujamo lastno ustvarjalnost. Ponovno predstavljamo nekaj zanimivih projektov za inspiracijo!

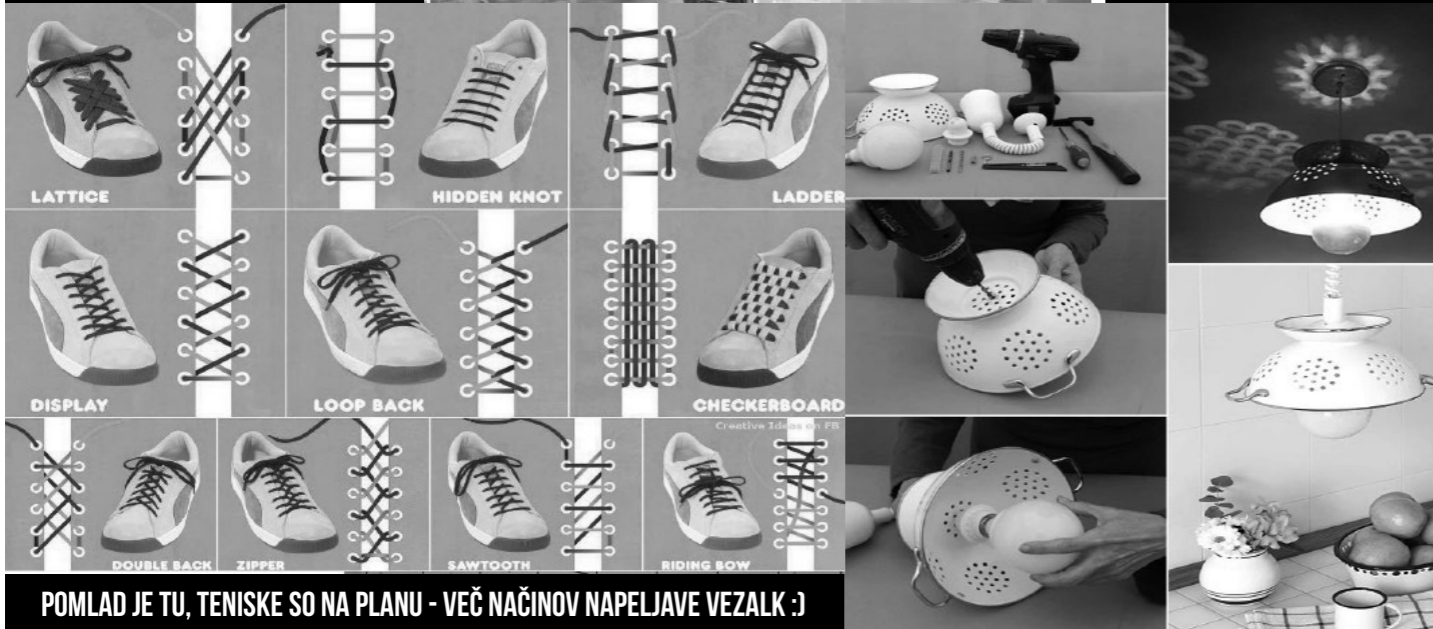
(DESNO) IZ STARIH CEVI NAREJENO STOJALO ZA KNJIGE - ZA MODEREN, INDUSTRIJSKI VIDEZ.

STARO LESENO LESTEV, KI SE VAM POTIKA PO GARAŽI, LAHKO Z NEKAJ DESKAMI IN MALO IZNAJDLJIVOSTI SPREMENITE V NOV, LIČEN KOS DEKORATIVNEGA POHIŠTVA.

(SPODAJ) IDEJA, KAKO STARO CEDILO Z NEKAJ ROČNIMI SPRETNOSTMI SPREMENITE V UNIKATNO SVETILKO, KI USTVARJA SVETLOBNE VZORCE NA STROPU IN PO STENAH.

POMLAD JE TU, TENISKE SO NA PLANU - VEČ NAČINOV NAPELJAVE VEZALK :)

GOTOVO IMATE DOMA KAK OBEŠALNIK ODVEČ. Z KAVLJASTIMI ŽEBLJI GA LAHKO SPREMENITE V OBEŠALO ZA VERIŽICE.

(SPODAJ) SLEDITE PRIKAZANEMU VOZLO IN IZ VRVIC LAHKO USTVARITE ENOSTAVNO, A LEPO ZAPESTNICO.

NOGAVICE, KI SO IZGUBILE SVOJ PAR, ZBIRAJTE, SEŠIJTE, NATO PA NATLAČITE Z VATO. Z NASTALO KAČO RAZVESELITE KAKŠNEGA OTROKA.

PRIPRAVILA: REBEKA HRIBERNIK

KRIVOLOV - KRVAVA INDUSTRIJA, V KATERI SE OBRNEJO MILIJARDE

Sloni, nosorogi, losi, gorile, tigri ... To je le nekaj ogroženih živali, ki so zaščitene, a jih vseeno vsako leto na stotine konča pod strelji grabežljivih krivolovcev. Ocene kažejo, da je trg krivolova na zaščitene živali vreden od sedem do deset milijard dolarjev.

Pred dnevi je močno odjeknila novica, da so v Dallasu v ZDA na dražbi za 350.000 dolarjev prodali dovoljenje za uboj zaščitene črne nosoroga, ki je ena izmed najbolj ogroženih živali na svetu. Na svetu je sicer pet vrst nosorogov, črni pa spada med tri, ki so ogrožene. Čeprav je bilo dovoljenje za uboj nosoroga zakonito, so zagovorniki pravic živali poudarili moralno sprevrženost prodaje dovoljenja za uboj primerka živalske vrste, ki je ogrožena.

KITAJCI GLEDAJO SONČNE VZHODE LE ŠE NA GIGANTSKIH TV ZASLONIH

Smog v Pekingu je postal tako zelo gost, da so za sonca željne prebivalce in prebivalke začeli postavljati velike digitalne komercialne televizijske zaslone na katerih se predvajajo sončne vzhode. Futuristični zaslone v kitajskem glavnem mestu so prvotno namenjeni promociji izdelkov in storitev, predvsem propagiranju novih turističnih destinacij, vendar so v razbohotenju smoga v mestu spremenili njihov namen in tako lahko prebivalke in prebivalci Pekinga opazujejo sončne vzhode na edinih krajih kjer je to mogoče – torej pred zaslone.

Prebivalke in prebivalci Pekinga se vedno večkrat znajdejo v velikih koncentracijah smoga in tako niso redka opozorila starejšim in otrokom, da ne zapuščajo prostorov dokler se kvaliteta zraka ne izboljša.

LOUISVILLE, ZDA: PRDENJE NI LE ZDRAVO, AMPAK TUDI DONOSNO

Pevka Nashvillske opere toži vlado trdeč, da je zašuštrana porodna operacija ogrozila njeno profesionalno kariero operne pevke. Amy Herbst in njen mož, narednik ameriške vojske James Herbst trdita, da ima zaradi nespretno opravljenega posega episiotomije ob rojstvu njenega sina v Blanchfield Army Community Hospital v Fort Campbel, Amy posledice oziroma zdravstvene težave s prekomernim – prdenjem. Pevka, ki je mezza sopranistka v Nashville Opera Company, je bila leta 2012 v sestavi za nastopanje v operi Madame Butterfly, njen mož, ki je bil profesionalni vojak v Fort Campbellu, pa jemed tem zapustil ameriško vojsko. Par toži državo za 2.5 milijona dolarjev zaradi povzročene škode in stroškov.

IZ SMERI

OBVEŠČEVALNE SLUŽBE DO PODATKOV S POMOČJO MOBILNIH APLIKACIJ IN IGER

Najnovejše razkritje Edwarda Snowdna o delovanju ameriške Agencije za nacionalno varnost (NSA) in britanske Agencije za elektronsko prisluškovanje (GCHQ) sta objavila časopisa Guardian in New York Times. S pomočjo vdiranja v mobilne aplikacije uporabnikov naj bi agenciji zbirali podatke o lokaciji uporabnika in druge občutljive osebne informacije, kot sta starost in seznam stikov.

Med "napadenimi" aplikacijami naj bi bili Googlovi zemljevidi, mobilni različici priljubljenih družabnih omrežij Facebook in Twitter ter celo mobilne igrice, kot je Angry Birds. Kot je na svoji spletni strani zapisal Guardian, naj bi britanska agencija GCHQ igrice Angry Birds, ki je doživela kar 1,7 milijarde prenosov na mobilne naprave, uporabljala kot študijski primer zbiranja osebnih podatkov.

"ZBUDI SE, BRAZILIJA. UČITELJ JE VREDEN VEČ KOT NEYMAR."

To so bili prvi protesti v novem letu proti svetovnemu prvenstvu v nogometu, ki ga bo največja država v Južni Ameriki gostila junija in julija. Na družbenih omrežjih je sicer udeležbo napovedalo 20.000 ljudi, prišlo pa jih je le nekaj več kot 2.500. Razlog za to naj bi bila naveličanost in obupanost mnogih nad tovrstnim izražanjem nasprotovanja športnemu razpisništvu. Spomnimo, Brazilci so v velikem številu na ulice prišli že junija lani, ko je njihova država gostila Pokal konfederacij, ki velja za nekakšno ogrevanje pred mundialom.

Brazilci so sicer znani nogometni navdušenci - so kar petkratni svetovni prvaki, a mnogi nasprotujejo milijonom, ki jih bo vlada "vrgla" za organizacijo teh dveh športnih dogodkov. Po Sao Paulu tako visijo transparenti z napisi "Brez pravic, brez mundiala", "Fifa, pojdi domov!" ter "Zbudi se, Brazilija, en učitelj je vreden več kot Neymar".

GALEB IN VRANA NAPADLA PAPEŽEVI GOLOBICI MIRU

Izpust dveh golobov ob molitvi za mir v Ukrajini bi se skoraj končal krvavo. Ptici sta namreč le nekaj trenutkov po tem, ko sta poleteli s papeževega balkona, postali tarči galeba in srake.

Papež Frančišek je na Trgu svetega Petra iz svojega okna v družbi dveh otrok kot simbol miru izpustil dve beli golobici. Na trgu je bilo zbranih na desettisoče ljudi, ki so lahko nato opazovali nenavaden prizor, ko sta se galeb in vrana spravila nad izpuščeni golobici. Golobica, ki jo je napadel galeb, je izgubila nekaj perja, a se mu je nato le uspela izmuzniti iz kljuna. Vrana pa je medtem napadla drugo golobico – tudi tej je na koncu uspelo pobegniti. Obe golobici sta odleteli, ni pa znano, kaj se je z njima zgodilo, poročajo mediji.

Dogodek se je zgodil ob robu današnje molitve za končanje nasilja v Ukrajini. Poglavar rimskokatoliške cerkve je pozval k dialogu med ukrajinsko vlado in opozicijo in izrazil zaskrbljenost, da bi se lahko srditi protesti v Ukrajini sprevrgli v širše državljanske nemire.

IZ SMERI

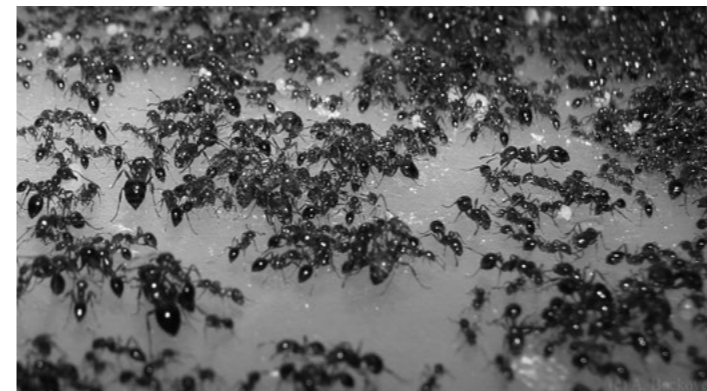
VLOMILEC NALETET NA ORGIJO IN SE JI PRIDRUŽIL

Carambei - José Pedro Alves, 39-letni vlomilec, je sicer hišo v brazilskem mestecu Carambei zapustil praznih in vkljenjen rok, toda z nasmeškom na obrazu. Namesto da bi ropal, se je pridružil orgiji.

Alves, lokalni nepridiprav, je otroče lahko vlomil v hišo v mestu Carambei v brazilski zvezni državi Parana. Preskočil je zid, prerezal električne žice na ograji in vlomil. Takoj ko je vstopil, je zaslišal glasno stokanje, nato pa videl tri pare, kako se strastno predajajo mesenim užitek, poroča portal noticiasaominuto.com.

Mirno bi lahko nakradel, kar bi hotel, toda postal je pohoten. Kar je, je, si je najbrž mislil, se slekel in se pridružil bunga bunga zabavi. Šesterica svingerjev sploh ni opazila, da se jim je pridružil še sedmi, prav tako ga ni nihče vprašal, zakaj je zamaskiran. Udeleženci orgije so namreč mislili, da je maska del erotične zabave in fantazije, za Alvesa pa so mislili, da je že od nekdaj prijatelj ali znanec.

Brazilski portal ne poroča, kaj je Alvesa na koncu izdalo, da je nekdo poklical policijo, poudarja pa, da je vlomilec s tremi pari aktivno "sodeloval" vsaj pol ure.

KO MRAVLJE KALIJO NOČNI MIR

Offenburg - Ali lahko mravlje povzročijo takšen hrup, da motijo nočni mir? 75-letna Nemka iz Offenburga je na lastni koži ugotovila, da je to mogoče. Vsa obupana je namreč okoli tretje ure zjutraj poklicala policijo, saj ni mogla zaspati zaradi nepojasnjene zvonjenja na hišnih vratih. Policisti so prihiteli na pomoč in odkrili vzrok: mravlje so si v zvoncu uredile mravljišče in tja navleklo veliko materiala, da je ta prišel v stik z zvoncem. Policisti so mravljišče na koncu razdrli in ženska je lahko odšla na zaslužen spanec.

ŠE EN MOŽ MARLBORA UMRL ZARADI PLJUČNE BOLEZNI

Igralec Eric Lawson, ki je bil nekoč obraz cigaret Marlboro, je umrl zaradi pljučne bolezni, ki je povezana s kajenjem.

Lawson je umrl 10. januarja letos, star 72 let, med letoma 1978 in 1981 pa je nastopal v tiskanih oglasih za cigarete v vlogi kavboja. Svojo igralsko kariero je gradil predvsem s televizijskimi vlogami v serijah, kot so Obalna straža, Dinastija in Čarlijevi angelčki.

Lawsonova žena Susan je za Variety povedala, da je njen mož kadil od svojega 14. leta, prenehal pa, ko so ugotovili, da ima kronično obstruktivno pljučno bolezen. Čeprav naj bi vedel, da mu kajenje škoduje, ni mogel prenehati.

Lawson pa ni edini igralec iz oglasa za cigarete, ki je umrl zaradi bolezni, povezane s kajenjem. Wayne McLaren, ki je nastopal v tiskanih oglasih za Marlboro, je umrl zaradi pljučnega raka leta 1992, David McLean, ki je nastopal tako v tiskanih kot televizijskih oglasih, ter Dick Hammer pa sta za isto boleznijo umrla tri leta in sedem let pozneje.

NEMŠKA VOJSKA PREPOVEDALA VIDNE PIERCINGE IN TETOVAŽE

Nemška vojska je sprejela nova pravila nošenja uniforme, po katerih vojaki oziroma vojakinje odslej med drugim ne bodo smeli imeti vidnih piercingov, pornografskih tetovaž in bujnih brad.

Brada mora tako biti vedno pristrizena in urejena, vojak pa si jo sicer lahko pusti rasti le med dopustom. Kljub temu da kratke pričeske niso več obvezne, pa morajo imeti vojaki lase postrizene tako, da se jim ob dvignjeni glavi ne dotikajo uniforme ali ovratnika uniforme.

Pravila sicer še določajo, da so

pričeske lahko moderne, a vseeno ne smejo biti preveč vpadljive.

DENVER, KOLORADO; MARIHUANA NA DEŽELNEM SEJMU? ZAKAJ NE?

Ameriško mesto Denver je v program poletnega sejma v letu 2014 uvrstil tekmovanje na temo izdelki iz kanabisa oziroma marihuane. Prvič bodo tako biljke marihuane stale na ogled in v presojo obiskovalcem in obiskovalkam sejma, ob paradižnikih ali domači marmeladi, in se na tekmovanju potegovala za znameniti plavi trak. Pravzaprav biljk marihuane na sejmu v resnici ne bo, sodniki bodo biljke namreč ocenili na drugi lokaciji, nato pa na sejmu pokazali fotografije zmagovalnih rastlin. Tudi tekmovanje v zvijanju jointov bo simbolično, namesto marihuane bodo udeleženci namreč v papirčke zavijali origano. Tekmovalo se bo v devetih kategorijah, med drugim za najboljše rastoče biljke in klone, za najboljše doma izdelane bongje za kajenje marihuane ter recimo prehrabene izdelke ali oblačila narejena iz biljk kanabisa. Organizatorji menijo, da bo uvrstitev novih tekmovalnih kategorij na temo marihuana pridodala zanimiv in zabaven obrat Denverskemu že tako ali tako zabavnemu sejmu. Direktorica sejemskega oglaševanja je izjavila, da je čas, da se obrne nov list (najbrž marihuane) in ljudem predstavi novost v zvezni državi Kolorado oziroma mestu Denver.

GLASBENE NOVIČKE

ROLLING STONES SO SE V LETU 2014 PRICELI KOTALITI V DUBAJU

Legendarni Rolling Stones so svojo turnejo 14 on Fire tour začeli s prvim nastopom v Združenih Arabskih Emiratih. Na koncertu v Areni ob otoku Yas v Abu Dhabiju so Stonesi odigrali 19 pesmi z malo spremembami playliste iz njihove turnee l. 2013. Za letošnje turnejo so sicer pripravili 60 pesmi. Tudi letos se bo bendu pridružil en od bivših članov, Mick Taylor, ki je po smrti Briana Jonesa in pred pridružitvijo Ronnie Wooda, nekaj časa brenkal za Stonese. Letos bo zaigral dve skladbi na njihovih koncertih.

KORN VRAČAJO UDAREC

V skladbi »Spike in my Veins« zasedba Korn napada državni nadzor nad podatki in moderno informacijsko prenatranost. »Vsi smo ujeti v gledanje ponorelih internetnih ali TV medijev, ki so nas zmanipulirali do te mere, da nam preprosto ni mar, ko naša privatnost izginja sleherni novi dan,« je izjavil član benda Jonathan Davis. Pesem »Spike in my Veins« najdemo na lanskem albumu »The Paradigm Shift«, video za skladbo pa odseva poglede članov zasedbe na omenjeno temo.

PRIHAJA VISOKOKAKOVOSTNI GLASBENI PREDVAJALNIK PONO

Neil Young je na Kickstarterju pričel ponujati njegovo dolgo pričakovano kakovostno digitalno glasbeno storitev. Imenuje se PonoMusic (naprava se imenuje Pono Player). Naprava stane 399\$ in ima 128GB spomina. Oglejte si video na kickstarterju (<http://www.ponomusic.com/#home>) in sami presodite. V videu na kickstarterju Young primerja poslušanje glasbe na MP3 predvajalniku, s poslušanjem glasbe pod vodo. Pono ni le nova naprava za poslušanje avdio datotek, gre za gibanje, ki ohranja občutek duha in čustev, ki so jih umetniki dali v svojih prvotnih studijskih posnetkih. Trikotna naprava poveže PonoMusic App z računalnikom, ki ponuja dostop do zbirke PonoMusic, kjer lahko kupite in prenesete glasbo, podobno kot pri storitvah iTunes. Obstajata dve izhodni napravi, ena je namenjena za uporabo slušalk druga pa je namenjena za domači avdio sistem in avtomobile. Young je zapisal: »Prvo poslušanje PonoMusic je kot eksplozija dnevne svetlobe, ko zapustiš kino dvorano na sončen dan.«

DAVID LEE ROTH & MIKE LOVE

David Lee Roth je združil moči z Mike Loveom iz zasedbe Beach Boys v live nastopu in izvedbi skladbe »California Girls«, ki sta jo zapela na 21 podelitvi nagrad Ella, ki se je odvila v Los Angeleski četrti Beverly Hills. Roth je na koncert priletel iz Tokia, da bi Združenju Pevcev pomagal počastiti delo Mike Lovea. Skladbo »California Girls« sta napisala Mike Love in Brian Wilson, Roth pa jo je sredi osemdesetih priredil in s svojo izvedbo prav tako kot originalna skladba požel veliko uspeha pri poslušalcih. Nekoč Beach Boy John Stamos je vodil prireditev in odigral skladbo na kitari. Sicer pa se je David Lee Roth v Kaliforniji kot gost na koncertu pridružil še enemu zvezdniku, v tem primeru mlajše generacije. Na koncertu v Venice Beach je David nastopil skupaj z rapperjem Eminomom.

COBAINU POSTAVILI SPOMENIK

V rojstnem mestu Curta Cobaina, pevca nekdanje skupine Nirvana, postavili njegov spomenik. Spomenik, statuo nekdanjega frontmana legendarne seattelske grunge zasedbe Nirvana Curta Cobaina, ki mu po licu polzi solza, in ki bi 20. februarja praznoval 47 rojstni dan, če bi seveda bil še živ, so postavili v Aberdeenski muzej zgodovine v ameriški zvezni državi Washington. Na ta dan je bil del praznovanja tudi glasbeni gig in nastop Cobainovega nekdanjega učitelja kitare.

IGGY POP NA RADIU BBC 6

Po uspešnem gostovanju v božičnem radijskem programu na BBC 6 se popularni rocker Iggy Pop vrača za mikrofona, tudi tokrat radijski in tudi tokrat na isti radijski postaji. Radijsko glasbeno oddajo bo prevzel od pevca zasedbe Pulp Jarvisa Cockerja in bo na sporedu ob sobotah med 16h in 18h. Iggy je izjavil: »Reševanje spominov in glasbenega arhiva, da bi s poslušalci delil glasbo, ki jo spoštujem, je v meni zenetilo ogenj. Tako sem pravzaprav upal, da me bo Beeb (BBC) povabil, da naredim še kaj dobrega v tej smeri. Očitno v minuli oddaji že sem, zato me boste še slišali! Na BBC 6 so dodali: "BBC Radio 6 Music je izjemno ponosen, da lahko gosti Iggy Popa, umetnika, ki je zmeraj kršil pravila in v življenja ljudi prinašal alternativno glasbo.«

SKINNY PUPPY ZAHTEVA POPLAČILO

Kulturna kanadska elektro-industrial zasedba Skinny Puppy, v kateri sta glavna akterja Nivek Ogre in cEvin Key, z nekaj premori obstaja vse od leta 1982 naprej, je preko oboževalca, ki je delal v priporu, izvedela, da so njihovo glasbo uporabljali zasilševalci v Guantanamo in tako mučili zapornike. Zato se je skupina sedaj odločila zahtevati svoj denar in je tako Pentagonu (menda) izstavila račun za 666 tisoč ameriških dolarjev. »Poslali smo jim račun za naše glasbene usluge upoštevajoč, da so nas prehiteli in našo glasbo uporabili brez našega vedenja in jo uporabili kot orožje proti ljudem,« je Key povedal za CTV News. »Nisem proti, da našo glasbo uporabljajo za namenom, da komu škodujejo, sem pa proti, da jo uporabljajo brez kakršnega koli dovoljenja,« je še dodal. Bend, ki je poznan po svojih "težkih" elektronskih zvokih, efektih in specifičnem vokalu, sicer ni presenečen, da je njihova glasba končala v Guantanamo. »Kar lahko bi si mislili, da se bo kaj takega zgodilo. Ker delamo vznemirljivo glasbo, ki se jo očitno da uporabiti tudi na čudne načine, a nam to ni blizu. Zato smo se domislili vsote, ki bi bila primerna glede na zlobo tega početja, zato smo pristali na 666 tisočakov,« je še povedal Key. Skinny Puppy so trenutno na turneji po ZDA, kjer promovirajo lani izdani dvajseti album Weapon.

PUNK ROCK SCENA

PUNK ROCK STRELA 13

Pod okriljem Slovenskega Punk Rock Portala je izšla kompilacija Punk Rock Strela 2013. Na njej so zbrani vsi lanskoletni bendi meseca, vsaka skupina pa je prispevala po dve skladbi. Torej se na kompilaciji nahaja 24 pesmi, ki so jih prispevali izvajalci: Joko Ono, Pridigarji, Kuga, Real Life Version, Pankeroschi, Drek u Pest, Zašenki, In The Crossfire, Silence Before, Dežurni Krivci, No Limits in Bipolar Disorder. Kompilacijo lahko poslušate ali snamete na bandcampu: <https://sprp.bandcamp.com/>.

UNTIL DEATH IZDALI PARAZITE

Hardcore skupina Until Death je 21. februarja izdala novi album z naslovom »Parasites«. Na plošči se je znašlo osem komadov, izšla pa bo zgolj v digitalni obliki. Skozi svojo glasbo se trudijo prikazati razmere v družbi, pokvarjenost sistema in trpljenje sodobnega človeka. Ampak bitka ni izgubljena brez borbe, uprimo in borimo se skupaj za boljši svet!

OKUSITE SELF DEFENSE FAMILY

Člani skupine Self Defense Family so 7. januarja izdali novo ploščo pri založbi Deathwish. Slednja nosi naslov »Try Me« in vsebuje 11 štiklov obdanih s kvalitetnim indie/post-hardkorom. Njihova glasba temeljni na melodičnih ter emocionalnih izpovedih. Ko zanimivost naj damo, da se na albumu nahaja tudi 40-minutni intervju, ki so ga člani skupine naredili s pornografsko igralko Angelique Bernstein. Zakaj? Zanimalo jih je, kaj jo je privedlo do tega, da je postala kraljica noči.

MEGADETH NA METALDAYS 2014

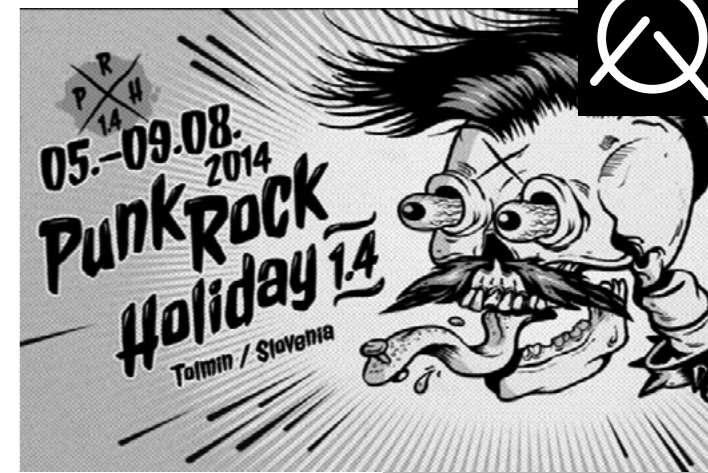
Ta novička se je vrnila iz sosednje strani, a računamo na toleranco punk rockerjev. Znani so namreč potrjeni bandi za MD 2014. Tako si boste tekom festivala ogledali Megadeth (Thrash metal, USA), Vader (Thrash/Death metal, Poljska), Immolation (Death metal, USA), Nocturnal Depression (Black metal, Francija), Turning Golem (Avantgardni Black metal, Norveška), Inquisition (Black metal, USA) in Sabaton (Power metal, Švedska).

COMEBACK KID Z NOVO PLOŠCO TUDI PRI NAS

Kanadčani Comeback Kid (CK) so izvrgli novo ploščo. Album »Die Knowing« je njihov peti po vrsti in bo izšel 4. marca pri Victory in Distort, čikaški oz. torontski založbi. Skupina igra kar našpičeno musko, konkretno, dosti moderen punk, z vplivi hardcora in malo metala, mathcora. CK se aprila ustavijo tudi pri nas. Ujamemo jih lahko na koncertu v Kinu Šiška 11. aprila skupaj z Xibalba, The Greenery in Malevolence.

ELVIS JACKSON Z NOVIM EP

Elvisi, prepoznavni po svoji energični mešanici punk rocka, skaja ter reggae glasbe, so se odločili, da v začetku aprila predstavijo svojo novo, tokrat EP izdajo šestih pesmi. Šaljivi Primorci in Štajerc so zadnje leto po najboljših časovnih zmoglostih pisali nove pesmi, v zadnjem obdobju pa so vse tudi že posneli. Počasi se pripravljajo na postprodukcijo, izdajo albuma pa so prestavili na jesen ali zimo 2014. »Da zvesti oboževalci skupine ne bi preveč časa čakali na našo novo izdajo, smo se odločili, da pesmi, ki jih nismo imeli namena izdati ali pa smo menili, da ne sodijo na novo izdajo, predstavimo na novem EP albumu, ki bo tudi cenovno vsem dosegljiv,« so ob priložnosti odločitev pokomentirali fantje iz skupine EJ.

THE SHRINE IN T.S.O.L. KMALU IZDAJO ALBUM

The Shrine so napovedali drugi dolgotrajni album, ki bo izšel pri Tee Pee Records 11. marca. Nova LP izdaja bo nosila naslov »Bless Off«. The Shrine so v osnovi sicer garažni skate punk n' rollerji iz Kalifornije na katere je vplivala glasba Black Flagov in Black Sabbath, sami pa se najdejo nekje vmes. Novi album pa so večletnem ustvarjalnem zatišju napovedali tudi T.S.O.L., legendarni punkerji iz Kalifornije, ki delujejo že od leta 1978.

SICK CRAP - TAKE NO SHIT

Sick Crap, eden mlajših bendov na pulski sceni, so januarja izdali svoj prvenec. Slednji nosi naslov »Take no Shit«, izšel pa je v samozaložbi. Člani tega hardcore punk kvarteta pravijo, da pri njihovem ustvarjanju ne gre zgolj za glasbo, ampak tudi za način življenja v katerem uživajo. Skratka mladci, ki igrajo old school! Besedila so večinoma politično usmerjena ter socialno naravnana. Pojejo v hrvaškem, angleškem ter tudi v italijanskem jeziku.

GUŽVA U BAJT - MOZAK NAM JE PUN(K)

Domača zasedba Gužva U Bajt ali na kratko G.U.B. nam je prvega februarja postregla z novo izdajo. Slednje so poimenovali »Mozak nam je pun«, vsebuje pa 12 raztovorjenih punk štiklov. Blizu jim je socialna tematika, na plošči pa najdemo tudi delček zabavljakega duha. Tretji album skupine G.U.B. je sicer izšel pri avstrijski d.i.y. založbi Anachronism Records.

NOVICE STA ZBRALA MATEJ URBANČIČ IN MATEJ VELKAVRH - SPRP - SLO. PUNK ROCK PORTAL

PUNK ROCK HOLIDAY POLNI BOJNE LINIJE

Punk Rock Holiday, ki bo letos potekal v začetku avgusta, nam je postregel z novimi nastopajočimi. Svoj nastop na festivalu so potrdili še Reel Big Fish, A Wilhelm Scream, Guttermouth, Old Man Markley, Night Birds, Wolf x Down in Adrenalized. Glavna imena letošnje izvedbe Punk Rock Holidaya pa bodo zagotovo NOFX, Raised Fist, SNFU, Ignite, Sick Of It All in Architects.

SVEŽI INTRIGUE

Nov veter je zapihal tudi v zagrebško punk sceno. To svežino predstavlja bend Intrigue, ki je februarja izdal svoj prvenec oz. samonaslovljen EP. Slednji je izšel zgolj v digitalni obliki, poslušate pa ga lahko na bandcampu, kjer je možen tudi dolpoteg, D.I.Y.!

KONCERTI DOGODKI PRIREDITVE FESTIVALI

LOKALNO

25.3. @JAZZ KLUB SATCHMO ELVIS JACKSON

Obeta se poskočen in energičen torkov študentski večer oz. noč - za kar bodo v Satchmu poskrbeli Elvis Jackson.

26.3. OB 21H @MC PEKARNA DRONES (UK), STILL STRANGERS (SI)

Drones je štiričlanska punk rock skupina iz Camberleya. Band je nastal s skupno ljubeznijo do vsega kar je glasno, hitro in melodično. Kitarist/ vocalist Daly George, kitarist Rob King, basist James Kerr in bobnar Mitchell Thomas so se odločili, da bodo predstavili vso histerijo s socialno/političnimil komadi, ki spominjajo na Anti-Flag, Strike Anywhere in Rise Against. Vstopnina 5 EUR.

12.4. OB 21H @ ŠTUK BIG FOOT MAMA, SHIT HAPPENS

Big Foot Mama se ne dajo. Pohvalijo se lahko s sedmimi studijskimi albumi (skupno 9 zgoščenkami) in zvesto publiko po celi Sloveniji - Štajerje bodo na ŠTUKovem odru zadeli 12. aprila 2014 ob 21h! Publiko bodo ogreli lokalni rock-ejti razpaljotkarji Shit Happens.

18. 19. & 20.4. @ ŠTUK FESTIVAL SCENA 2014

Sedaj že tradicionalni glasbeni festival mariborske scene v organizaciji KD MC Indijanez, ki je namenjen predstavitvi lokalnih bandov, njihovem povezovanju in druženju. V času pisanja te novičke poteka zadnji dan prijave na razpis, zato oči na pečlje, saj bodo kmalu znani nastopajoči po posameznih dnevih. Podprite lokalne izvajalce z obiskom - vstop je prost.

IZVEN

26.3. @ KINO ŠIŠKA, LJ THE MINISTRY OF WOLVES

Tole je pa res nekaj posebnega! Rdeča kapica, Pepelka in druge Grimmove pravljice v uglasbljeni interpretaciji članov Einstürzende Neubauten, The Bad Seeds Nicka Cavea, Crime & The City Solution, Botanice in Firewater! Alexander Hacke, Mick Harvey, Danielle de Picciotto in Paul Wallfisch so svoje izkušene ustvarjalne sile združili, da so napisali glasbo in tekste za predstavo Republik der Wölfe, album Music From Republik der Wölfe pa je izšel 17. Februarja letos pri kulturni založbi Mute. Temačna stran pravljic v vrhunski glasbeni izvedbi!

29.3. @ MENGEŠ SPRING ROCK'N'ROLL PARTY

Ne zamudi spring rock'n'roll partyja v Mengešu., Nastopajoči: IMSET, CATS ARE AWESOME, DJ GREASEMANN in DJ MAD DELINQUENT.

2.4. @ KINO ŠIŠKA, LJ MÚM (MORR MUSIC/ ISL), KLEEMAR (SLO)

K nam prihaja še en islandski glasbeni biser! múm so skupaj s Sigur Rós začeli oblikovati islandsko zvočno krajino v izteku prejšnjega tisočletja, za razliko od svojih zdaj že stadionsko eruptivnih post-rockerskih kolegov, pa múm na bolj intimen način mešajo klasične in rockovske instrumentacije z glitchy ritmi, ambientalno elektroniko in eteričnimi vokali, ki njihovi glasbi vdihne duha otroškega čudeža. Po štiriletni pavzi se múm vračajo z novim, ritmično udarnim albumom "Smilewound" za kulturno berlinsko založbo Morr Music.

8.4. @ KINO ŠIŠKA, LJ GOD IS AN ASTRONAUT

Irski band God Is An Astronaut nesporno ostajajo eni od post rock velikanov, ki s svojo čutno in atmosferično glasbeno magijo zlahka združujejo različne glasbene okuse. Glasbo GIAA odlikujejo lepe zasanjane melodije, ambientalni vokali, dinamični komadi ter obsežna uporaba vizualij,

ki dopolnjujejo njihove žive nastope.

11.4. @ KINO ŠIŠKA, LJ COMEBACK KID, XIBALBA, THE GREENERY, MALEVOLENCE

Ljubitelji hockeya, moshpita, wall of deatha, circle pita in podobnih olimpijskih disciplin, v Kino Šiška prihaja dogodek, ki ga ne smete izpustiti - zaradi udeležencev so ga ljubkovalno poimenovali kar Severnoameriški pomladni death-match! Koncert se bo odvil v mali dvorani Kino Šiška, tako da bo šuš še večji.

11.4. @CVETLIČARNA JINX - 20 LET

Skupina Jinx bo v letu 2014 obeležila 20 let glasbenega delovanja z serijo koncertov po Hrvaškem, Sloveniji, Srbiji, BiH in širše.

11.4. @GALA HALA DÉBRUIT(FRA)

Débruit je francoski čarovnik odbitih synth linij, udarnih bobnov in debelih basov, ki nas je v zadnji petletki že ničkolikokrat prepričal s suvereno vratolomno produkcijo. Skupaj s Fulgeance-om je član originalne ekipe častilcev basa, hiphopa in elektra. Nastopili bodo tudi Moz (Hr), Felis Catus, Borka in VJ Ktoba.

20.4. @ GALA HALA, LJ THE CASUALTIES (ZDA)

Po festivalskem nastopu v Tolminu se tokrat s provokativno ameriško punk zasedbo srečamo še bolj intimno. Okiteni s sedmimi studijskimi albumi in nešteti turnejami po vsem svetu, so The Casualties postali vodilni predstavniki ameriškega uličnega punka in negujejo imidž in sporočilo, ki so ga z otoka razširili GBH in The Exploited.

22.4. @ KLUB GROMKA, LJ ELEKTRIČNI ORGAZAM (SRB) + THE INTERNATIONAL ROCK'N'ROLL CIRCUS

Enkratna priložnost! Doživite kon-

cert ene izmed najpomembnejših skupin "YU rocka" v klubskem ozračju in z underground zama-

16.5. @ KRIŽANKE, LJ LAIBACH

Laibach so v več kot treh - desetletjih doživeli in preživali vse- solunsko, soško fronto, drugo svetovno vojno, Brežnjeva, Kennedyja in Tita, 80-ta, 90-ta in 100-ta, Miloševića, Kučana, Vidmarja in nazi punk afero, štafeto mladosti, preživali so JBTZ, padec berlinskega zidu, razkroj vzhodnega bloka in vojno v Jugoslaviji, evforijo osamosvojitve in evforijo pridružitve Uniji, preživali so Jugoslavijo, Slovenijo, Evropo in NSK, preživali so pravzaprav sami sebe...

ZUNAJ

10.4. @GASOMETER, DUNAJ, AT LENINGRAD COWBOYS

Finski folk punkerji bodo v svojstvenem stilu razgrevali glasbenega žura željne poslušalce.

20.4. @GRAZ, AT FEEL THE NOISE FESTIVAL WARM UP

Nastopajoči: Sylosis, Bleed From Within, La Resistance, We Are The Enemy in Past Lies In Ashes!

29.4. @MUNCHEN, NEMČIJA SCORPIONS

Legendarni nemški rock bak, ki je že nastopil tudi pri nas je tokrat na posluš v Munchnu.

8.5. @SZENE, DUNAJ, AT EKTOMORF

Grove metal madžarski metalci so ponovno na pohodu. Nam najbližje na Dunaju.

OBČASNIK KULTURNEGA DRUŠTVA MLADINSKI CENTER INDIJANEZ
INDIJANEZ #7, MAREC - APRIL - MAJ 2014
CENA: 0 EUR
ODG. UREDNICA: BARBARA MURAUŠ
IZDAJA: KULTURNO DRUŠTVO MLADINSKI CENTER INDIJANEZ, OB ŽELEZNICI 16, MB
PODPIRAJO NAS:
- ŠOUM
- URAD ZA MLADINO RS
- MESTNA OBČINA MARIBOR